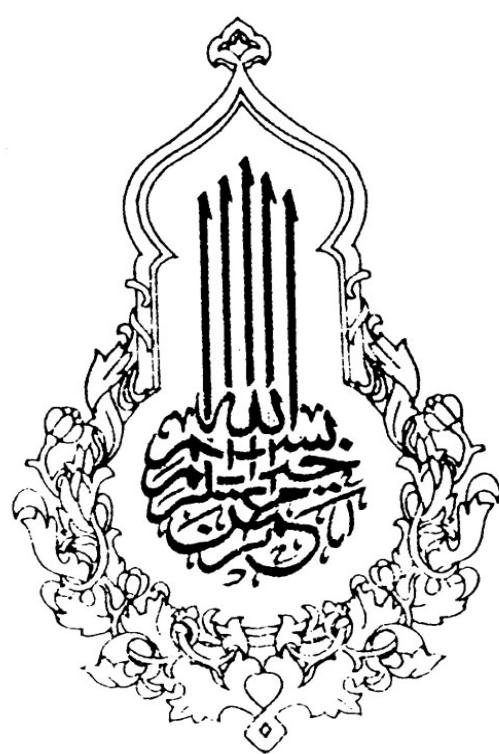

رَفِيعُ اللَّهِ سَانَکَزِی دَ انجِینِرْ مُحَمَّدْ جَمِيلْ
سَانَکَزِي زَوِي، پَهْ كَالْ ١٣٧٥ لَپِرِدِيزْ - لَمَريِزْ
كَيْ دَ لوگَرَ ولَايَتْ مُحَمَّدَ آغَيْ وَالسَّوالِي، دَ
مَغلَ خَبَلَوْ پَهْ كَلَيْ كَيْ زَبِيدَلِي اوْ پَهْ كَالْ
١٣٨٢ لَپِرِدِيزْ - لَمَريِزْ كَيْ دَ كَابِلْ بَسُونِي اوْ
روْزَني پَوهَنْشَونْ، زَبِو اوْ اديَيَاٽو پَوهَنْشَئِي،
پَنْتَرْخَانَكَيْ نَهْ فَارِغْ شَوِيْ.
دَ زَبِارْنْ چَابْ شَويْ آثارْ:
١- دَ زَبِارْيِ فَنْ
٢- قَرَآنْ اوْ تَخْنِيکْ (هَمَدا اشْ
نَاصِيَّا)
١- ذَهَنِي پَياورْتِيا (زَبِارْه)
٢- دَ زَبِارْيِ فَنْ (لَهْ نَويِي دَ بَرَونُو سَره)

Ketabton.com

قرآن و ترجمات

د صميم ادبی ټولنې یادبشت

((قرآن او تخنيک)) د هغه گلالي کتاب نوم دي، چې گران رفيع الله ستانکزی پښتو کړي. د دغه کتاب ليکوال شعبان دوغن دی، چې د اسلامي نړۍ له لويو ليکوالو خخه دي. په دغه کتاب د قرآن او تخنيک د تراو په اړه هر اړخیز بحث شوي او دا پکي بنه په ډاګه شوې، چې قرآن او تخنيک خومره يو له بل سره نژد ٻوالي لري. دکتاب پر منځپانګي ځکه له ډېر بحث نه تېربېم، چې د گرانو لوستوالو هغه تلوسه چې د کتاب په اړه یې لري، کمه نه شي او په پوره مينه او په ډېره لپواليما او تلوسي سره یې تر پايه پوري ولولي، خو دومره به ووايم، چې دغه کتاب ډېر ګټيور او په زړه پوري دي او هر چاته بويه، چې یو څلې یې ارو مرو ولولي. صميم ادبی ټولنه ويړ لري، چې د داسي یو غوره او په زړه پوري کتاب په خپرولو لاس پوري کوي.

گران رفيع الله ستانکزی ته د دغه ارزښتناک اثر د خپراوي مبارکي وايي او په را تلونکي کې ورته د لاپرختيابو او د ډېرې حوصلې غوبنته کوي، خو پر پښتو ژبه دي ته ورته نور غوره او ارزښتناک کتابونه هم ولوروسي.

په مينه او ادب
صميم ادبی ټولنه
کابل \ افغانستان

د کتاب خانګړني

د کتاب نوم : قرآن او تختیک

لیکوال : شعبان (دوغن)

ژبارن: رفیع الله (ستانکزی)

خپرندوی : صمیم ادبی ټولنه

چاپ شمېر : زرقو که

د خپرونو لر: ۲۳

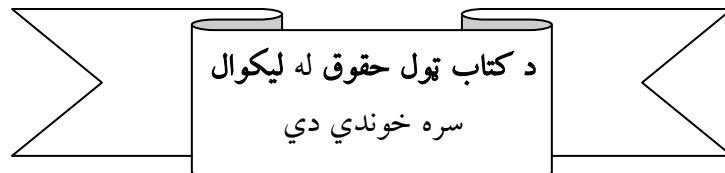
چاپ نېټه : ۱۳۸۷ لپردیز - لمز

کمپوز او ډیزاین : عبدالله (وردګ)

د ژبارن د تیلېفون شمېره : 0700308908

برېښنالیک :

rafiullah.stanikzai@gmail.com

دالي

د نړۍ هغو ټولو مسلمانانو ته، چې اسلام يې په کره مانا پېژندلی!

خپلې درني کورني ته! چې په ټوله اسلامي مينه يې روزلى يم.

د هېواد هغو عالمانو ته، چې اسلام يې په بشپړه توګه پېژندلی او نورو
ته يې په کره بنه ورپېژني.

رفيع الله (ستانکزى)

نيوليڪ

سرليڪ

مخنگه

۱	- له سمندره خو سڀي	۱
۲	- قرآن او تخنيك	ح
۳	- داسي ڪتابونو ته خومره اړتيا ده	ر
۴	- سريزه	ط
۵	- په دې كتاب کې به تاسي خه شې ولولئ؟	۱
۶	- پيلامه	۵
۷	- حضرت محمد (ص) د موندنو په اړه خه وايي؟	۸
۸	- آيا قرآن کريم برپينا ته اشاره کړي؟	۱۱
۹	- آيا بې ساه مخلوق خبرې کوي؟	۱۵
۱۰	- آيا قرآن کريم له لپردازو توکو بحث کړي؟	۱۸
۱۱	- لمړنې بېړۍ چا جوړه کړه؟	۲۲
۱۲	- د پري شوي لاس بيا ورګنډل	۲۶
۱۳	- مري ژوندي کېږي	۲۸
۱۴	- د ځمکې ګردوالى	۳۳
۱۵	- آيا قرآن کريم له اټم خنه بحث کړي دي؟	۳۶
۱۶	- بيا خنگه ژوندي کېړو؟	۴۰
۱۷	- انسانو الوتل له چا زده کړل؟	۴۴
۱۸	- اټوم بم ته د قرآن کريم اشاره	۴۸
۱۹	- د اوسبېني ويلي کېدل مو له چا زده کړل؟	۵۱
۲۰	- قرآن کريم سپورمی ته پر تګ ګړېدلې	۵۵
۲۱	- د ابابيل له آلوتونکو د نيوترون تر به	۵۹
۲۲	- هغه اور چې ونه سوڅده	۶۳
۲۳	- د موسى (ع) امسا	۶۷
۲۴	- پايله	۷۲

له سمندره خو سیپی

داسلام مبارڪ دين په کوم خانگري قوم، سيمې، وخت، ژې او توکم پوري اړوندندی؛ بلکې ټول انسانيت او جنيات د رسالت له لومړي شېپې خخه د قیامت تر ورځې ددي سپېشلي دين له خوررو خخه خوند اخيستاني شي.

اوسم چې رسول الله (ص) زموږ ترمنځ نشيته؛ نو الله تعالي دا مسؤوليت ده ګډه امت ته مخکړي دی، چې اسلام ته خلک راوبولي، دين او نوردين او امت ته اړين علوم؛ لکه ساینس او تکنالوژي هر قوم ته د هغوي په ژبه ورسوي او دنورو له ژبو خپل قوم ته اړين توکي راوزباري

دا پر مسلمان فرض ده، چې اسلام د هري ژې، هري سيمې او هر توکم لرونکو ته ورسوي او هغه علوم زده کړي چې مسلمانان پري له سیالانوسره سیالي وکولۍ شي؛ نو دا فريضه پرته لدې چې دا دين د هماغوی پر ژبه وژبادو او پري پوهې کړو او يا له نورو ژبو خپلې ته خه راواړوو په بل ډول نه ادا کېږي. دي موخي ته رسپدل پر مور فرض دي او دي موخي ته دنورو د ژبو له یادولو او پر نورو ژبو د دين له ژبادې پرته نشو رسپدلې؛ نو آيا له دي خخه په ډاګکه نه بشکاري، چې په هره ټولنه کې د محمدې امت پر یو ټولي دنورو ژبو یادول او نورو ژبو ته د دين ژبادل فرض دي؟ رسول الله فرمایي: ((که یو آيت مو هم زده وي؛ نو زما لخوا پې نورو ته ورسوئ)). نو کله چې زموږ د نورو ژبه زده نه وي او خپل معلومات ونه ژبادو؛ نو د رسول الله دا امر به خرنګه پر څای کړو؟

د اصولي فقهې یوه قاعده ده، چې ((ملا يتم الواجب الابه فهو واجب)) یعنې د یو واجب کار د ترسره کولو لپاره، چې د کوم شي یا کار ترسره کول شرط وي؛ نو ددي شرط ترسره کول پې واجب دي)).

هم ديني علوم او هم د اړتیا تر حده دنیوي یا بشري علوم پر هر نارينه او بشخينه فرض دي او ډېر علوم د نورو په ژبو کې دي؛ نو دا پر مسلمانانو فرض دي، چې دا علوم خپلې ژې ته راوزبادي.

الله ج مورد ته امر کړي دي، چې د اسلام سپېشلي دين نړيوال کړو، لارښوونې، ګټې او خانګړتیاوې پې خلکو ته روښانه کړو؛ نو کله چې مور دا لارښوونې او خانګړتیاوې په نورو ژبو ونه ژبادو یا پې خانته راونه ژبادو؛ نو خنګه به دين نړيوال او نورو ته معرفي کړو؟ رسول اکرم ص ده ګډه وخت له ظروفو سره سم ژبادونکي درلودل او صحابه و ته پې امر کړي و، چې نورې ژې زده کړي . بنه بلکه پې حضرت زيد ثابت زوي دی رسول الله ورته

امر کپری و، چې دهجه ژباین په توګه کار وکپری او د نورو ژپې په خانګړې توګه سریانی ژبه زده کپری.

رسول الله ص فرمایي چې (من عرف لغة قوم امن شرهم) یعنې: خوک چې د کوم قوم ژبه زده کپری نوله شر خخه یې په امن شو.
ژبایه ، خلکو ته دین رسول ، له نورو ژبو ګټور دیني او بشري معارف خپلې ژپې او خلکو ته را اپول، یوه دیني او ملي فريضه ده او بنکاره خبره ده، بلنه هغه وخت بنه کپری، چې دين پر نورو ژبو وژبایل شي .

په نصوصو کې رائي خوک چا ته کومه بنه لار، بنه کار او بنه وينا ور وبنبي نو تر خو چې په دې وينا، کار او لار عمل کپری؛ نو دې یې په اجر کې شريک دي.
که له بلې ژپې خخه د طب، ساینس يا بل کوم ګټور کتاب وژبایو او خلک ترې ګټه پورته کپری؛ نو تر پایه ددې خدمت اجر راکول کپری. دا یو خدمت دي او رسول الله (ص) فرمایي: ((خيرالناس من ينفع الناس)) تر ټولو غوره شخص هغه خوک دي، چې نورو ته یې ګټه ورسپيري.

په احاديثو کې دا ډول خدمتونو ته د جاريه صدقې نوم ورکړل شوی چې اجرونه یې تلپاتې دي .

په لنډه توګه ويلى شو، چې نورو ته د اسلام رسول، د ديني او بشري علومو(ساینس، تکنالوژۍ، طبیعت او...) زده کړه پر هر نارینه او سنجینه مسلمان فرض دي او دا له ژبایپې پرته ناشونې ده؛ نو د دې فورمول له مخې د هري هغې وسیله کارول فرض دي، چې فرضو ته له هغې پرته رسپدل ناشونې وي؛ نو ژبایه هم فرض کفایي ده.

له نېکه مرغه په دې وروستيو کې په افغانانو او په خانګړې توګه په پښتنو څوانانو کې د ژبایپې ګلتور دود شوی، ډپرو دردمنو څلوا پښتنو مسلمانو ورونو ته، چې علمي خولې یې د سيمې د نورو ژبو دغږبدونکو په انډول تشي دي؛ ګن ګټور کتابونه وړاندې کپری دي، له دې با احساسه، وپسنو، پر دين او هپواد مئښو څوانانو خخه یو هم ګران رفیع الله ستانکری دي، چې یو ډېر علمي او ګټور کتاب یې قرآن او تخنیک (چې همدا اوس ستاسې په لاس کې دي) پښتو ته رازبایلې پدې کتاب کې د څو هفو ساینسی پرمختګونو یادونه شوې، چې قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې ورته اشاره کپری خو بشر یې نن په کشف و توانید، الله (ج) یو حقیقت ته اشاره کپری د استعارې په بنې فرمایي، چې قرآن بحر دي او هره ویاله ترې له خپل ظرفیت سره سمې او به بېلوی یعنې دا د علومو او معلوماتو یو ژور سمندر دي، چې هر خوک ترې د خپلې پوهې په کچه اخذ او برداشت کوي.

يو لوی امام فرمایي : جمیع العلم فی القرآن لکن — تقاصر عنہ افہام الرجال. یعنی ټول علوم په قران کې دي؛ خو د خلکو د پوهې کچه ترې کمه ده. زما باور دي، چې د دي او دي ته ورته نورو ڪتابونو په لوستلو به (په قراني تعبير) هغه کفار چې زړونه یې د ډرانده تعصب د ناروغۍ تورو پردو پوبلي نه وي ايمان راوري، دنورو آسماني ڪتابونو د خاوندانو یقين به پياوري، دکمزورو مومنانو ايمانونه به پياوري او اهل کتاب به شک ونكړي. ما دا کتاب ولوست ربنتيا دا دي، چې ډبر مې خوبن شو، منعچانګه او د ڏبارې لهجه یې ډبره خوره او په زړه پوري ده. ڏڙبارې بنه صفت یې دادی، چې ڙبارن ټکي پر ټکي ڙباره نه ده کړي او د الفاظو په هوسي پسې یې آس ندي ځغلولي. ده هڅه کړي، چې مفهوم راوڙبارې او لوستونکو ته معنا وړاندې کړي.

زه په داسې حال کې چې تاسې ته د دي کتاب د لوستلو سپارښته کوم ګران ستانکزي ته، چې بېشکه لاهم تنکي څوان دي، دي دردېلې ټولني او له هر لوري غشوته مخامنځ دين (اسلام) ته د نورخدمت او زيار توفيق غواړم .

هيله لرم، چې د حالاتو ختيک به د ده د هوډ پرسندان اغيز ونكړي .

درناوي

محمدحسن حقیار

کابل، ۱۳۸۷ هجري لمريز دسلواغې ۱۷ مه

قرآن او تخييک

قرآن او تخييک د هگران رفيع الله ستانکري يوه داسې ارزښتمنه ژباره ده، چې د قرآنې علومو د پوهاوي يوه مهمه او ضروري کړي بلل کيري. د قرآن پېژندې په برخه کې يوه مهمه موضوع د قرآنې حقاقيو اثباتول دي، د قرآنې حقاقيو د اثبات لپاره د هغو دلايلو او براهينو راويل مهم او لازمي دي کوم چې بنې بشر (که هغه مسلم وي يا غير مسلم) پري د عقل او بصيرت په سترګو قناعت وکولي شي. هغه خه چې بنې بشر پري قناعت کولي شي هغه په مشاهداتو او محسوساتو باندي د دلايلو بيانول دي (دليل مشهود) او (دليل محسوس) راويل روایت ته قوت او منطق وربني او ترينه انکار کول نا ممکنه کوي. کله چې دليل او منطق په روایت کې موجود وي او بيا خوک ترينه انکار کوي، له عقل خخه منافي عمل بلل کيري. هغه خوک چې د منطق، عقل او بصيرت خاوند وي هغه به کله هم له علمي او عيني حقاقيو خخه منکر نشي.

د خدای (ج) پېغمبر (ص) د مکې کفارو ته د الله کلام او قرآنې معجزات بيانول او رنګارنګ دلایل پې ورته د خدای (ج) د کلام او پېغامونو د حقانيت په اړه بيانول؛ نو هغوي له باطنې اعتراف سره سره بيا هم ترينه انکار کاوه، نو همدا و، چې خدای (ج) ورته وویل، چې دوي د عقل، سترګو او غورونو باوجود بياهم ناپوه، رانده او کانه ده.

((اللهم قلوب لايفقهون بها و لهم آذان لا يسمعون بها و لهم اعين لا يتصرون بها اوليك كالاعام بل هم اصل اوليك هم الغافلون)) ترجمه: دوى ماغزه او عقل لري، خو تعقل پري نه شي کولي، دوى غورونه لري، خو پري اور بدلي نه شي، دوى سترګي لري، خو پري ليدلي نه شي، دوى د خارويو په خبر دي، بلکې تر هغه هم بدتره دي، دوى غافلان دي.

د قرآن او تخييک کتاب، د قرآنې حقاقيو د اثبات لپاره يوه ډېره مهمه او ګټوره هڅه ده، د حق او باطل په جنګ کې د اسلامي دعو تګرانو او ديني مبلغينو لپاره د دي کتاب لوستل او لرل ډېر ضروري بلکې حتمي ده.

بناغلي ستانکري په روانه او آسانه پښتو د قرآن او تخييک کتاب وژباره او د مقدس ذات د سپېخلي کتاب د فهم د آسانه کولو يو مهم واجب پي ادا کړ.

زه باور لرم چې ژيانې به د ديني علومو د نورو کتابونو په ژيانې کې خپل زيات زيار او تلاش جاري وساتي او ډېر نور کتابونه به پښتو کړي.

پدې هم پوره باور لرم، چې يوه ورڅ به داسې هم راخي، چې د حق د واقعي پلويانو له لورې به د خدای (ج) کلمه او د الله جل جلاله دين تر ټولو لوړ او عالي مقام ته رسیروي، ولو که تر ټولو

وړه او مستضعفه ډله یې تر شا وي، خکه چې د حق کلام همیشه لور او بلند دي ((و کلمة الله هي العلیا)).

پدې هم باور لرم، چې باطل د حق په وړاندې له پښو غور خیدونکي دي، ولو که د زمانې تر ټولو مستبد او ابليسي استکباري لښکري یې هم ترشا ولاړې وي، خکه چې دا د الله (ج) وعده ده ((ان الباطل کان زهوقا)).

نو چې داسې ده بیا خو د حق په لار کې حکيمانه او مدبرانه جهاد په کار دي، داسې جهاد چې د اسلام سپېخلى برم بیا راژوندی او د ټول انسانیت عروج پکې نغښتی وي، هغه عروج چې ټول انسانیت ته نیکمرغی، بریا، پرمختګ، سوکالی، مینه، وحدت، اطمینان او پاکي ور وېښي. د اسلام عزتماب دین او الهي مقدس احکام یوازنې وسیله ده، چې دا هر خه راوړلې شي او بس. هغه مهال، چې د خدای (ج) حبیب محمد صلی الله عليه وسلم له یوه غاره راوطت او ټول بشريت ته یې د نجات، بریا، صمیمیت، مینې، اتحاد، زړه سوي او ترحم رنا راوړه، نړۍ د جهالت له تپارو خخه نجات وموند، خکه چې هغه مبارک حضرت، دین د حکمت، تدبیر او الهي نور په وسېلې گمراه او سرګردانه بشريت ته ورساوه، نن هم بشريت د هوس او جهالت په ړندو تپارو کې لالهاند، گمراه، سرګردان او ذليل دی او نجات غواړي. بشريت ته نجات په وينو نه په ترحم باندې کېږي.

نور به خبره پدې لنډه کړم، چې بس سليم عقل پکار ده؛ تر خو مسلم امت د قرن له دې ((بلادکانو)) او آفتوونو وړغوري، د بلادکانو سره جنګ د وینو ويالي او مسلسل هلاکتونه نشي ګټلې، بس عقل او تدبیر غواړي. له جلیل رب خخه اول خان او بیا ټولو ته سليم عقل او حکيم تدبیر غواړم. خدای دې زموږ زړونه په الهي نور روښانه کړي.

د بناغلي رفیع الله ستانکزی پر ژبارې قضاوت د ټولو لوستونکو حق بولم، بس داسې بوله چې ماته دا کتاب او ژباره چېړه بنه بنکاري، حتماً یې ترپایه ولولئ.

په درنښت

محمدآصف ننګ

پکتیکا، افغانستان

د مرغومې ۲۰ مه، کال ۱۳۸۷

داسې کتابونو ته خومره ارتیا ده؟

د چېرې بد مرغى خای دی، چې تل زمورد فکرونه د وخت سیاستونو پورې تړلي وي؛ په دې مانا د هرې مفکوري حکومت، چې د ګلۍ واګې په لاس کې واخلي مورد ورسره سه متې رانغارلې وي او د همغوی له پالیسي سره سه خپل قلم چلوو او لیکنې کوو، هېڅکله داسې فکر نه کوو، چې د قلم مانا یانې خه ما او تا ته خدای د خه لپاره استعداد راکړۍ، کوم مسؤولیتونه لرو، بويه خه وکړو او خه کول په کار دي؟ دا او دې ته ورته خورا چېرې خبرې دي، چې ويل یې په کار دي.

په هر حال داچې د کمونیستی رژیم په وخت کې خه لیکل کېدل، ورپسې د نورو حکومتونو پرمهاں چا خه ډول لیکنې کولې او بیا د طالبانو په وخت کې خه وشول، دا به په خپل حال پرپردو؛ څکه هغه خبرې پوره وخت او ... غواړي زه یوازې د خپل ګران دین اسلام په اړه خه ویل غواړم. په دې مانا یو مهاں طالبان پر دغه خاوره واکمنان شول او دا چې خه ې وکړل، هغه به تاریخ پوهانو او سیاست پوهانو ته پرپردو؛ خو د هغوی په راتګ سره اسلام ته پاملنې ډېرہ واوبنټه، دا چې په کوم ډول دا به بیا هم پر خپل حال پرپردو؛ خو چې خنګه د طالبانو واکمني نسکور شو، سه له واره له اسلام سره هم مخه بشه وشهو او تر نه پورې دغه لړی لا روانه ده، دا چې آر لاملونه یې خه دي، پر دې به هم خبرې نه کوم؛ خو دومره ضرور ويلاي شم، چې کله نا کله د یو شمېر وګړو فطرت همداسې وي. تاسې وګورئ او سه مهاں خومره ډله یېزې خپروني، خپروني کوي او له خو کلونو راهیسې یې دغه ډګر تود ساتلای دی، هر ډول شیان یې، چې زړه غواړي همغه خپروي او د بیان د ازادي په نامه یې په دغو غیرو اسلامي او له انساني کړنو خخه لړې خپرونو باندي خان بوخت کړای دی. البته زما خبره ټولو رسنیو ته حیر نه ده؛ څکه یو شمېر داسې خپروني شته، چې لږ تر لږه د اسلام په نامه لږو ډېر خه خپروي.

په هر حال په ټول هېواد کې به سېری داسې ټلویزیونی چینل، راډیو، مجله او ورځانه پیدا نه کړای شي، چې هغه دې یوازې اسلام ته خانګړې شوې وي او اسلامي لیکنې دې خبرې کړي؛ خو اپوټه په فلمي نړۍ کې بیا دا شیان ډېر تر سترګو کېږي، آن اوس— او سه خینې داسې ټلویزیونونه هم شته، چې سندر غاړي روزي؛ خو له بدنه مرغه بیا د اسلام په نامه خه نه پېښې، په داسې حال کې، چې دې نړۍ ته زمورد راتګ آر لامل اسلام پالل، اسلام کول او اسلام بنوول دي.

يو مهاں راسره دا ويره پیدا شوې وه، خدای مه کړه داسې نشي، چې مورد هم د ځینو په نامه اسلامي هېوادونو په خېر په نامه مسلمانان پاتې شو او که خو کم زمورد په مخ کې لمونځ وکړي؛ نو ورته به وايو، چې يو مهاں دغه کار زمورد نېکونو او نیاګانو هم کولو.

خواوس چې کله مخ یوه خوا او بله خوا واپرو را واپرو؛ نو بېرته مو دغه فکر له ذهن خخه ووئي؛ ئىكە لا داسې ئۇوانان شتە، چې اوس هم له اسلام سره مينه لرى، اسلام پالى او اسلام كوي. په داسې وخت كې، چې د ټولنې ډېرى ئۇوانانو په شارو لارو روان وي په هېنى ټولنە كې يوازى پر خان اسلام كول هم لوئه خبره ده، نورو ته اسلام ور بنوول خو لا پر خاي پرپورده.

په هر حال ستاسي په لاس كې دغه پروت كتاب هم زموږ د روپ او ارزبىتناڭ دين يو كوجنى غوندى بېلگە ده، چې د مسلمانانو لپاره په كې ډېر خە شتە، دا كتاب يو داسې اسلامي لارښود، دى چې د ډېر منکرو و ګپرو او له اسلامي چو كاپه بې لارو شويو ته د حقیقت لار بنوولاي شي. تاسې به اورېدلى يا ليدلى وي، چې ډېرى غير مسلمان و ګپري د ئىنيو شيانو كشفول، لکه اوسينه، سره زر، سپين زر، مس، تخنيك، پرمختىگ، ژوند كولو لاري چارې او دې ته ورتە شيان د خان پوري تېرى په داسې حال كې، چې د دغۇ توپلو شيانو په اړه الله (ج) نېردي خوارلس نيم سوه کاله پخوا په خپل بې جوړې او آسماني كتاب قرآن عظيم شان كې فرماليي دي او د هري خبرې وړاندوينه يې كې ده. د لوړې خل لپاره د تخنيك په نامه بنكارنده مسلمانانو كشف كړه، چې هغه ساعت و، ډېرى غير اسلامي و ګپرو داسې ګومان کاوه، چې مسلمانانو په دې خیز "ساعت" كې له جادو او سحر خخه کار اخيستى دى او يا يې په كې پيريان ايسار كړي دي؟ خون نن هماماغه خلک هر خە د خان پوري تېرى.

ربىتيا هم، چې اسلام ډېر لوى دين دى او د هر چا لپاره په كې د هغه له مسلك سره سم مواد شتە. د اسلام مبارڪ دين مهرباني كوي، چې تاسې په ورڅ كې له الله ج سره پنځه خلې خبرې و ګپري؛ په دې مانا چې د الله ج عبادت و ګپري او لمونځ و ګپري؛ خو غير اسلامي نېر دا خبره اوس زباد كې ده، چې د انسان په وجود كې يو ډول منفي زرات دي، چې د وخت په تېرېدلو سره د انسان سر ته خېزې او ورو—ورو انسان ته د سر خوروي ناروغۍ پيدا کوي او كه چېرې په وخت سره د هېنى درملنه ونشي؛ نو كبدون لري، چې د بدنه د غرو د فلح ګېدلو لامل شي او د رنځورېوھانو په وينا يې دغه ناروغۍ ته تر اوسه لا درمل نه دي پيدا شوي او يوازى يو درمل لري، چې هغه خاوره ده؛ يانې وايې كه چېرې خوک په دغې ناروغۍ اخته شو، هغه کس دې تر لسو دقیقو پوري پر څمکه سر کېردي، البتە يوازى تندى. دوى وايې څمکه يا خاوره يو ډول مثبت چارجونه لري، چې د تندى همدغه منفي چارجونه، چې د انسان د سر خوروي لامل کېرې له منځه وپي؛ خو لا اوس هم په دې نه دي ګروهمند شوي، چې اسلام د دغۇ توپلو شيانو وړاندوينه سوونه کاله وړاندې كې ده او لا اوس هم په خپل کفرى نېلي آس سپاره دي. همداسې د اسلام نوري برخې هم در واخله.

په هر حال دغه كتاب، چې د پېنتو ژې تکرە ليکوال او لاس بري ژبارېن رفيع الله ستانکزى ژبارلاي، ډېر ګټور، ارزبىتناڭ او د لوستلۇ وپ دى، زما په اند ددغه كتاب لوستل توپلو مسلمانانو

ته اړین دی؛ تر خو په هغو حقیقونو خبر شي، چې تراوسه پوري لا نه دي خبر او دوى هم داسې فکر کوي، چې د پورته شيانو يا توکو کشف کوونکي او بانيان غير مسلمانان دی. دغه کتاب سربېره پر دغونه بېنګنو نوري خورا ډېري بېنګنې هم لري، چې د ټولو بیانول ېې زما له وسې وتلي خبره ده؛ خو زه به ېې له خپلو سترګيو خخه دغونه خو بېنګرو ته نغونه وکړم:
 ټه ژبه ېې روانه ده، د ولس ژبه ده او په ژباره کې هم له تکلف خخه کار نه دي اخيستل شواي.

کوښن نه دي شوي، چې د ژبارې د آرونو ملا ماته کړي او يا هم ټکي په ټکي ژباره وکړي؛ بلکې خنګه ژباره، چې په کار وه هماغسي ژباره شوي ده.
 ټه ژباره د ملايانو ژباره نه ده؛ بلکې خپله ژباره ېې ده؛ په دې مانا که چېږي د ملايانو ژباره سپري ولولي؛ نو ليکلې ېې وي، چې خدای ج انسان نه دي پیدا کړاي؛ خو پیدا کړاي ېې دي لپاره د عبادت؛ يانې قيد کاروي، خو ډېر بې خایه او همدا لامل دي، چې اوس ډېري تفسironه هغه کسان ليکي، چې د دين په برخه کې ېې مسلکي زده کړي نه وي کړي، که خه هم دين زموږ د ټولو مسلک ده؛ خو هغه خوک، چې په همدغه برخه کې په رسمي کچه زده کړي کوي هغې زده کړي ېې نه وي کړي.

کوښن شوي، چې په ژبه کې د پردې ژې ويونه ونه کارول شي؛ ځکه ېې اړتیا د بلې ژې د ويونو کارول د ليکوال يا ژبارن کمزوري او له آړې سکالو خخه تېښته ده، له نېکه مرغه دغه نيمګړتیا په ګران ستانکزې که نه ليدل کړي.

ټکي په ټکي ژباره هم آره منځانګه زيانمنوي، چې له نېکه مرغه دغه ژباره له دغونه نيمګړتیاوو خخه ژغورل شوې ده او پوره زيارې ګلالې، چې د ده په ژبه کې آړې منځانګې ته زيان ونه رسيري.

په پاي کې تکره ليکوال، خود ژبي ژبارن او مسلمان ورور رفيع الله ستانکزې ته د دغه قيمتي او ارزښتاك اثر د ژبارلو مبارکي وايم او د لوی الله (ج) سپېڅلې دربار ته لاسونه په کوم، چې په ګانده نور داسې ګلالې او فرهنگيالي خوانان هم زموږ په ټولې ولوروسي او دغه ګړيدلې ولس له ناإسلامي لارو ګودر، خخه د تل لپاره د جبريل امين په وزرو کې خوندي وساتي او د خپل سپېڅلې کتاب پر لوستلو ېې د تل لپاره زړه روښانه او زوند سوکاله کړي.

آمين يا رب العالمين

سیدنظيم سیدي

د افغانستان ملي شورا

ولسي جرګه

سرينزه

بې لە شىكە د الله (ج) دا معجز كتاب، چې خېل تول منكىر يې ننگولى، چې تاسې د دې كتاب د يو آيات پە اندازە يو بل آيات راپورئ؛ تر دې دمە د قرآن لە دې ننگونى تولە نېرى عاجزە دە او عاجزە بە وي، د الله (ج) دا معجز كتاب او د دې كتاب علمي معجزى بە تر قيامته پوري وي.

پە قرانكريم كې چې كومې علمي اشارى شوي دى پە كار ده، چې د هغە تفسير د تجربى لە علم سره وشى؛ خكە علمي نظرىپە بدلۇن مومى او هر كله چې د علم ثابتە تجربە تر لاسە شى؛ نو هغە بە هيچكلە د قرانكريم خلاف نە وي.

ننتى پرمختالىپە نېرى لە خېل هر اپخىز پرمخيون سره بىا هم د قرآن كريم ارشاداتو تە پناھ وپى او د وروستى آسمانى كتاب پە لارىبۇونو عمل كوي، چې د بىراليتوب لوپى پوري ووهى.

د دې تولۇ خبرۇ زبات (ثبت) اسلام تە د نورو ادىيانو د لوپۇ لوپۇ مفکرينىو او پوهانو را اوېتلى دى او د همىدىپە وپى لە كبلە كفرى نېرى د اسلام د خپراوى د مخنيوي لپارە بېلاپېلى لارې غورە كپرى، چې زمورى مشر - كشر او راتلونكى نسل تول لە خېلە دينە ناخبرە كپرى او پە نورو لهو و لعب يې بوخت كپرى؛ لكە خنگە، چې زمورى او د نورو مسلمانو ھپاۋادۇنۇ دېرى ھوانانو د فېشىن پرسىتى او ... بنكار شوي او لە خېلە دينە ناخبرە پاتى دى، زمورى او نورو تولۇ مسلمانو لىكوالو، پوهانو او عادى وگپو دا دندە ده، چې ناخبرە وگپرى د اسلام لە ستر توب او بشېپتوب نە خبر كپو او هغۇي پە سەمە لار تىڭ تە وەخۇو.

د دغە كار پىل شوى او ان شالله روان بە وي، لە دغۇ چلو خىخە يو هم د ترکىيە ستر لىكوال او عالم شعبان دوغۇن دى، چې دا كتاب يې پە تولە مىنە او خىركى لىكلى دى.

د شعبان (دوغان) دا كتاب چىر كېپور دى پە چىر خاصو مسايلو را خىخى او لوستونكى تە پورە بىدارى ور كوي.

قرانكريم يو الهامىي كتاب دى هر چا چې پې عمل او فكر و كپر پە رىيىتىا سره بە د فكر خاوندان ترىپە چىر خە واخىستلائى شي. د الله (ج) پە كلام او كايىاتو باندىپە فكر كول د قرانكريم امر دى؟ نو رائى، چې د خدای (ج) كلام پە تولە مىنە ولولو، خان پېپە پوھ كپو او نورو تە يې وروپىي.

قرآن كريم يوازىپە يو مذهبىي كتاب نە؛ بلكې د تولۇ علومو پە ارە پە كې پە ور اندازە بىث شوى. خو لە بىدە مرغە مور دغە مقدس كتاب تە يوازىپە د مذهبىي كتاب پە توگە كتلىي او پە هر كور كې مو پە تاخىچە كې اىيىنى، يوازىپە ورنە د دم، دعا او وپى پە وخت كار اخلىو. مور باید د قرآن كريم پە هر آيت پە بشېپە توگە پوھ شو، خو لە بىدە مرغە مور يې يوازىپە

لولو! او فکر پري نه کوو، راخى، چې په ډېر ژور فکر یې ولو لو او ټولو باريکيو ته یې بنه خير شو. د همدغو د پوهېدلو په پار مې د دي کتاب ژبارلو ته زړه بنه کړ او په ډېر پري مينې او پاملنې سره مې ژبارلى.

تر خپله وسه مې د کتاب په ژبارلو کې له ډېر دقت خخه کار اخیستی او تر ډېره خایه مې زیار اېستلي، چې ژبار ساده او ټولپوهه وي.

له درنو استادانو او پوهانو هريو صميم صاحب، حقيار صاحب، ننګ صاحب او سيدي صاحب نه نړۍ مننه کوم، چې په ډېره مينه یې زما ژبارلى اثر لوتسي او لارښونې یې په ما لورولي.

یوه یادونه اړينه بولم، چې په دي کتاب کې مې د قرآن کريم د ټولو آيتونو ژباره له هغه قرآن کريم نه، چې له پښتو ژبارې سره د نفيس ټولنې له خوا چاپ شوی را اخیستې، ترڅو د قرآن کريم مانا په سمه توګه راولل شي. په پاي کې د ټولو لوتونکو خخه دا هيله لرم، چې په خپلو دعاګانو کې مې هېر نه کړي او خپلي لارښونې، وړاندیزونه او رغنده نیوکې رانه ونه سېموي.

په ټوله اسلامي مينه

رفع الله ستانکزى

کابل - کارتنه نو

دوه نۍ - د سلواغې ۲۱ مه

په دې کتاب کې به تاسې شه شی و لوی؟

د دې کتاب په لوستلو سره تاسې کوم ګټور معلومات ترلاسه کولای شي؟
که چېږي تاسې وپښتل شي، چې آيا قرآن کريم د ریل ګادی، الوتکو، اټم، تلویزون، برپښنا او
دې ته ورته نورو څیزونو او اختراعګانو په اړه بحث کوي؟
دا پوښتنه تاسې خنګه څوابولای شي؟ که څوابولای یې شي؛ نو باید توضیح یې کړئ او د دغه
شان مسايلو توضیح دومره اسانه نه ده، که چېږي مو څواب (نه) وي، د قرآن کريم له مانا خخه
لري شوئ او قرآن کريم به مو ناسم ورپېژندلی وي او که چېږي پوښتنې ته هېڅ څواب ورنه
کړئ، نو هغو کسانو ته به، چې له قرآن کريم خخه انکار کوي؛ بنه موکه (فرصت) په لاس
ورکړئ.

د قرآن کريم د ځینو آیتونو په شرح کې وينو، چې ننۍ نوبنتونه او اختراعګانې د قرآن کريم
د لارښوونو په رنا کې ترسره شوې دي؛ قرآن کريم د الله (ج) کتاب دی او د ټول بشريت د
لارښوونې لپاره رالیل شوی دي او تر قیامته پوري به د ټولو بېلابېلو ټکنالوژیکي دورو او نورو
څواب ورکوونکي وي.

موږ باید دا سې فکر ونه کړو، چې دا ټول نوبنتونه او اختراعګانې له قرآن کريم سره هېڅ تراو
نه لري؛ د هر شي په اړه په وړ اندازه بحث شوی او انسانان، چې هر همه علمي پاڼه کوي، په قرآن
کريم کې یې پیدا کولای شي.

دا سې فکر کول ناسم دي، چې قرآن کريم یوازې یو فني او صنعتي کتاب دي؛ بلکې د هر علم
په اړه یې پوره بحث کړي دي. که په هر همه موضوع یې په تفصیل سره بحث کړي واي؛ نو لړ تر
لړه به خلوبښت یا پنځوس او یا تر دې لا هم ډېر جلدونه به یې واي.

هغه وخت، چې قرآن کريم نازل شو، د هغه مهال انسانانو د ننۍ ټکنالوژۍ په اړه په خپل ذهن
کې دا سې خاکه هم نه شوه جوړولای، که چېږي هغوی ته په خرګند ډول د برپښنا، الوتکو،
تلویزون او په اړه بحث شوی واي، نو د هغوی په فکر کې یې سم خای نه شو نیولاي او
پايله به یې هېڅ هم نه واي او انکار به یې کړي واي، چې له قرآن کريم خخه انکار کفر دي
او همدا ډول قرآن کريم باید د اوسمهال د انسانانو لپاره هم لارښود وي، یاني قرآن کريم د
هغو انسانانو لپاره، چې ۱۴۰۰ کاله وړاندې یې ژوند کاوه او د هغو انسانانو لپاره، چې او سن
ژوند کوي او د راتلونکو انسانانو لپاره خطاب دي، نو ځکه په کې دا ټول مهالونه په پام کې
نیوال شوی.

په قرآن کريم کې داسي اشارې او نغوتې شته، چې د وخت د انسانانو له پوهې او درک خخه لري دي او د قرآن کريم له اعجازونو خخه يو اعجاز همدا دي.

مسلمانان پخوا پر دي حقیقت پوهېدلې او د خینو نورو دینونو پليوني (پیروان) هم له دي حقیقت خخه خبر شوي دي او تري گتې اخلي.

سترهېرونکي او مشهور لامبوخن (کوسټو)، لومړنۍ انسان، چې پر سپورډي یې پل اينې (نيل ارمستهړانګ)، مشهور فرانسوی عالم (روجر گراډي) او ډېر نور له دي حقیقته خبر شوي او پري پوه شوي او یو په بل پسې مسلمانان شوي دي.

قرآن کريم له سره تر پايه یوه ستره معجزه ده، چې د دغه ستراسماني کتاب په خینو آيتونو کې اتوم، نېټيون، تلویزون، برېښنا، الوتكې او نورو ورته اختراعګانو او نوبنتونو ته اشاره شوې ده.

د بېلګې په ډول په هوا کې د سليمان (ع) پرواژ کول، الوتكې ته اشاره ده، له موره د ډانده اولاد بيا سترګورول، د بدن د غړو لېږدولو يا بدلولو ته اشاره ده، په اور کې د ابراهيم (ع) نه سوڅبد اور ضد کاليو او اور وژونکو کسانو ته اشاره ده.

الله (ج) دغه ټولې معجزې خپلو پیغمبرانو ته ورکړي دي، خو له هغو انسانانو خخه یې، چې په هر پېر (دور) کې ژوند کوي؛ غوبنتي، چې دغه معجزې خان ته بېلګې وکړخوي او زيار وباسي، چې د دغه معجزو په رڼا کې نوي نوبنتونه او اختراعګانې وکړي.

ويل کيري، چې د اډپسون^۱ تر مرګه وروسته د هغه له الماري خخه د قرآن کريم د (نور) سورت خينې آيتونه پيدا شوي دي؛ له دي داسي انګېرل کيري، چې اډپسون هم د ګروپ د اختراع کولو لپاره قرآنې لارسونونو ته پناه ورې او په پايله کې یې د ګروپ پر جوړولو بریالی شوي دي.

په هغه صورت کې د دي خبرې زبات، چې قرآن کريم دغه ټولو نښيو اختراعګانو او نوبنتونو ته اشاره کړې کولای شو، چې مور قرآن کريم په بنه ډول تلاوت کړو او پر مانا یې خان پوه کړو.

^۱- اډپسون په اوهايو کې په کال ۱۸۴۷ زېردي کې پيدا او په ۱۹۳۱ زېردي کې مړ شوي دي، د خپل ژوند په موده کې یې تر ۱۰۰۰ ډېرې اختراعګانې کړي، چې د امریکا دولت یې هر کال د تلين پر ورځ د هغو خدمتونوله امله، چې د برېښنا په اړه یې کړي د یوې یا دوو دقیقو لپاره تیاره جوړوي.

پیلامه

د فضا په اړه کتابونو کې به مو لیدلي وي، چې انسانان او د هغو د چاپېریال پر شیانو د یو ډول وړانګو په خورولو سره له یوځایه بل څای ته لپرداول کېږي.
آيا تاسې فکر کېږي، چې د دې وړانګو منځي (مرکز) خه شی دی؟ باید وویل شي، چې د الله (ج) کتاب قرآن کريم دی. د نمل سورت همدارنګه یوه کيسه ییانوي:
حضرت سلېمان (ع)² د خپلې پیغمبری پر وخت یو واکمن هم و، داسې واکمن، چې د هغه ویناوې به ټولو (انسانانو، پېړيانو، بوټو، بادونو، اوږدو او نورو) اورېدي او پر هغو به ېي عمل کاوه.

یوه ورڅ حضرت سلېمان (ع) له یوې واکمنې بنځۍ، چې په یمن کې به ېې له ټولو نورو پلیونيو (پیروانو) سره د لمړ عبادت کاوه، خبر شو؛ د یوه استازې په ورلېرلو ېې هغه د یوازینې خدای عبادت ته راوبلله.

بلقیس د سلېمان نوم ډېر اورېدلی و، غوبنتل ېې، چې هغه وويني، د تللو هود ېې وکړ او دوې يا درې میاشتنی سفر ېې پیل کړ.

له بله پلوه د انسانانو او پېړيانو پاچا سلېمان (ع) وغوبنتل، چې بلقیس ته یوه داسې معجزه وروښې، چې په ليدو ېې هغه باید د لمړ له عبادته لاس واخلي. د خپلې سیمې خيرک او مخور پوهان ېې راغونه کړل.

سلېمان (ع) دوی ته وویل: خوک به ماته د بلقیس تخت راوري؟
د پېړيانو له ډلې خخه یوه ډېر خيرک پېري وویل: ترڅو، چې تاسې پورته کېږئ، زه به د بلقیس تخت ستاسو حضور ته راړیم؛ خو تاسو امر وکړئ.

یوه عالم، چې د سلېمان (ع) له خپلوانو خخه و، وویل: زه به د بلقیس تخت د سترګو په رب کې درته راړیم.

کله چې خبرې بشپړې شوې، د بلقیس سینګار شوی تخت ېې د حضرت سلېمان (ع) مخې ته اینې و او هر چا به په ډېره حیرانتیا سره څلاند او پسوللي تخت ته کتل.

انسانانو د دغې معجزې په لیدلو خېړنې پیل کړي؛ ځکه، چې الله (ج) انسانانو ته بېلګه ورکوي او انسانان بیا پر هغو بېلګو خېړنې او کار کوي. الله (ج) هوا داسې پیدا کړي، چې د راډیو³،

²- حضرت سلېمان (ع) د داود(ع) تر ټولو کوچني زوى دی، چې د خپل پلاړ تر مړینې وروسته ېې د بنې اسرایيلو سیاسي او مذهبی مشري پر غاره وانځیسته.

³- ګوګلیل مارکونی (Gugliel Marconi) یو ایطالوی عالم دی، چې په بلوګنا (Blogna) بنار کې پر ۱۸۷۴ زېردي زېرېدلی، په (۱۸۹۵ زېردي) کې ېې راډيو اختراع کړه او په (۱۹۳۷ زېردي) کې مړ شو.

تلويزون او نوري چې له يوه خایه بل خای ته لپردوی، انسان باید دغو لارو او کړنو ته په پام فکر و کړي او د ګټې اخیستلو لاري چاري تري زده کړي.
 د وخت په تېرپدو سره انسانانو ټيلیگراف⁴، ټيليفون⁵، راډيو، تلویزون او نور اختراع کړل.
 خو تر اوسه پورې هغه برید ته، چې په معجزه کې بنوول شوي وو، نه دي رسپدلي او خپل زیار او کار ته ېې په دې ډګر کې دوام ورکړي او تر اوسه علمًا خپرنې کوي.
 تر ډپرو کوبښونو او زيارونو وروسته ېې وکړای شول، چې د انسانانو خپړي او فلمونه د وړانګو په څېرولو سره له يوه خایه بل خای ته ولپردوی او تر اوسه هم د ځینو وروسته پاتو ټولنو د وګړيو په اند دا کار له حقیقته لري دي.
 یوازې دا نه، چې د تلویزون پر پرده دې يو خوک بنکاره شي، د قرآن کريم هغو اشارو ته مو پام کېږي، چې په دې اړه ېې تر دې پخوا یادې کړي دي، بلکې کېداي شي، چې په راتلونکې کې يو خوک جسمًا له يوه خایه بل خای ته ولپردوی. ټولو هغو علمي مسلو ته، چې قرآن کريم اشاره کړي، په علمي ډګر کې وي او که په بل ډګر کې؛ باید په رنما کې ېې خپرنې وکړو او خان څېلوا سېپېخلو موخو ته ورسوو.

⁴-لومړني برېښنايې ټيلیگراف، چې پر (۱۹۳۷ زېردي) کال په امریکا کې د ساميول مورس (Samuel Morse) له خوا جوړ شو.

⁵-لومړني ټيليفون د الکسندر ګراهام بل (Alexander graham bell) له خوا پر (۱۸۷۶ زېردي) کې جوړ شو.

حضرت محمد (ص) د موندنو (کشونو) په اړه خه وايي؟

حضرت محمد (ص) په هره موضوع کې زمود لارښود دی، مور ته د دواړو نږيو د بریاليتوونو لاره نښي، د الله (ج) رسول (ص) زمود د نېکمرغۍ په اړه فرمایي: په نړۍ کې د دنيا لپاره داسې کار وکړه، لکه هېڅ چې نه مرې او د آخرت لپاره داسې کار وکړه؛ لکه سبا چې مرې.

(له زانګو تر ګوره، علم زده کړه) (د بې ګټې کار پر خای د الله (ج) ذکر وکړئ او ګټور علم زده کړئ).

دا یو ربنتینی حقیقت دی، چې د الله (ج) د رسول (ص) په پېر (دور) کې نه برپښنا وه او نه ګازی خراغ، دوى به د خرما د پاڼو یا بناخونو په سوځولو خپل کور رناؤه او د هغو په رڼا کې به یې لمونځونه کول.

یوه ورڅه نبوی جومات ته یو خراغ راوړل شو، چې تر هغه وخته پوري چا نه و ليدلى؛ لاندې به پکې تېل اچول کېدل او په منځ کې به یې یوه پلته ځوړنده وه، چې شا او خوا به یې رڼا خپروله؛ هر چا به په ډېره حیرانتیا سره ورکتل؛ ځکه، چې تر هغه وخته پوري هېچا داسې شي نه و؛ ليدلى.

څه وخت وروسته حضرت محمد (ص) جومات ته راغي او خراغ یې ولید؛ نو په مبارکو شونډو یې وموسل او وې پوبنتل: دا چا راوړۍ دی؟

اصحابو کرامو وویل: زمود ورور تمیم داري له شام خخه راوړۍ دی. تمیم داري له حضرت محمد (ص) سره نژدې ناست و، د الله ستر پیغمبر نور هم ورنژدې شو او ورته یې وفرمایل: اې تمیم داري! خدادی دې له تاسې خخه خوبش شي؛ لکه خنګه چې دې زمود جومات روښانه کړ، همداسې به الله (ج) ستا روح او جسم روښانه کړي.

د خراغ په رڼا کې یې خپل لمونځونه وکړل؛ کومه خوبني، چې دغه خراغ خلکو ته وربنېلې وه، لا هماغسې یې دوام درلود، حضرت محمد (ص) د تمیم داري خنګ ته ورغني او ورته یې وفرمایل: اې تمیم داري! مور دې دومره خوبن کړو، که بله لور مې درلودلای: نو هرو مرو مې در په نکاح کوله.

حضرت محمد (ص) نه یوازې تمیم داري ته مبارکي ورکړه؛ بلکې تول اسلامي امت یې نويو برسېرونو او نوبنتونو ته هڅولی؛ لکه خنګه، چې په یوه حدیث شریف کې راغلي دي:

(د) انسانانو ترمنځ تر ټولو غوره هغه خوک دی، چې نورو انسانانو ته ېپه ګټهه ورسپیري). د الله (ج) رسول (ص) به تل د انسانانو پام ګټورو شيانو او یو بل ته د ګټې رسولو لپاره اړاوه.

د حضرت محمد(ص) هڅونې د مسلمانانو سره ملي وي، چې علم زده کړي او نوي شيان رامنځ ته کړي؛ د نېۍ د مدنیت او د علم لارښوونکي مخکنban او مشران شي.

اروپايانو د اندلس اموي دولت او نورو اسلامي دولتونو ته په ګتلوا د رُنسانس بنسته کېښود.

څه موډه کېږي، چې دا کار پر عکس یا سرچې شوی دی، هغه شيان، چې اروپايانو له مسلمانانو زده کړي و، هغو ته ېپه پرمختیا ورکړه او په دې توګه ېپه د نن ورځې د علم لوړې پورې وهلي دي.

نو موږ مسلمانانو ته هم اړین دی، چې د علم او تخنیک د پرمختګ لپاره زیار ویاسو او د نېۍ تر نورو وګړو وروسته پاتې نه شو او ور سره غاړه غږي او یا هم مخکې شو.

آيا قرآن کريم بر پښنا ته اشاره کړي؟

ورېټې د طبیعی بر پښنا منځی (مرکز) دي، ورېټې د بر پښنا پیدا کړونکې دي او قرآن کريم بر پښنا او تالندې ته په ډاګه او خرگنده نفوته (اشاره) کړي ده.

زمورد په منځ ته راتلو هر شی منځ ته راځۍ، له یوه لوري د مور له تيو خخه شیدې روانپوري او له بله پلوه نور اړین توکي؛ لکه کالي.... راته برابرپوري. هرشی زمورد لوپيدو لپاره تیار شوي، په دې نږي کې د یو ماشوم په توګه ژوند کوو. هره ورڅ لمر زمورد لپاره راخېژي او بنکته کېږي، او به زمورد لپاره بهيرې، ژوي او بوتي زمورد لپاره کار کوي، ليدل کېږي، چې پاک خدای (ج) زمورد د ژوند کولو لپاره ډېر شيان زمورد تر امر لاندې راوستې دي.

الله (ج) مورد ته روزي راکوي او یوازې په تنبلې باندې د نه روږتیا لپاره ېې مور ته د کار کولو امر کړي ده. پېټي کولبه کوي، تخم په کې شيندي، او به ورکوي، پالنه ېې کوي..... او نور. که چېږي دا خیزونه تیار جوړ واي، نو آيا مورد به ننني پرمختګ ته رسپدلي واي.

انسانانو په خچل زيار سره د نږي ننني مدنیت جوړ کړ؛ که چېږته مور ته هرشی لکه او به، بر پښنا، هوا او نور موجود واي، نو آيا کولای مو شول، چې د نږي ننني پرمختګ ته ورسیرو؟

پاک الله (ج) د قرآن کريم په نور سورت کې داسې فرمایي دي:

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثُلُ نُورٍ كَمُشْكَأٍ فِيهَا مَصْبَاحٌ الْمُصْبَاحُ فِي رُجَاجَةِ الرُّجَاجَةِ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ ذُرَّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ رَمِيَّةً لَا شَرْقِيَّةً وَلَا غَرْبِيَّةً يَكَادُ رَمِيَّهَا يُضِيِّعُ وَلَوْلَمْ تَمْسَسْهُ تَارُّ نُورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورٍ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (٣٥)

ژباره: الله (ج) د آسمانونو او حمکې نور (روښانونکي) دي، د هغه د نور مثال داسې دي، لکه یوه رونهه تاخچه کې، چې ډیوه وي، ډیوه په یوه شیشه کې وي، شیشه هم داسې لکه یوه خلپدونکي ستوري، چې (هغه ډیوه) د بنوون د کومې داسې برکتي ونې (له ټپو) بله شوې وي، چې هغه نه ختیزه وي، نه لوپدیزه، نژدې وي، چې تېلې په خچله رڼا وکړي، که خه هم اور ورته نه وي رسپدلي، (dasې چې) د رڼا له پاسه رڼا وي. چاته چې د الله (ج) خوبنې شي د خچل نور خواته ېې لارښونه کوي او الله (ج) خلکو ته همداسې مثالونه بیانوی او الله (ج) په هرشی بنې پوه دي.

لکه خنګه، چې د قرآن کريم هر آيت د ډېر ماناوو درلودونکي وي، دا آيت هم ډېرې ماناوې لري، خو مورد ېې پر نورو ماناوو خبرې نه کوو او نه هم زما استعداد د دي اجازه راکوي، چې نور ډېر خه پرې ووايم؛ خو په دي خای کې هغه علمي تکي ته، چې اشاره شوې؛ یو خه څغلنده نظر کوو:

له پورتنې آيت خخه ستاسي پاملننه دي بدلونو ته را اړو:

خراغ په بنیښه کې او بنیښه یې د ساتونکې په خېر ده، او دننه یې خراغ دی.
که اور هم ورته ونه رسپیری، رنا کوي.

یانې داسې یو شی کېری، چې پرته له اوره رنا ورکوي او د یوه ستوري په خېر رنا خپروي.
پورتني آيت شریف د نورو ماناوو ترڅنګ برېښنا ته هم اشاره کړې؛ لکه چې انسان ته یې
فرمایلې دی:

اې! انسانانو هغه الله چې په قرآن کريم کې یې ځانګړنې بیان شوې، جوړه کړئ او له هغې
څخه ګټه واخلي.

انسانانو د قرآن کريم د دې اشارې په هکله کار او خېرنه وکړه، د برېښنا جريان او هغه
ګروپ یې چې برېښنا پر رنا اړوي مومند، خود برېښنا له مومندې څخه وراندې هم برېښنا وه،
هغه مهال تالنده او تنا هم وه او کله چې خپل لاس د پیشو پر ... (تنا) مومنو، بیا هم برېښنا
جوړپوري.

پوهانو او عالمانو ډېر لېر د خدای (ج) اسرارو ته لاره پیدا کړې او د هغو په رنا کې یې لړه
څېرنه کړې؛ دا څېرنه او کار تر او سه هم روان دي.
یوه پوبنته مو د ذهن پر پرده څان رابنکاروی:

برېښنا او ګروپ ته چې په قرآن کريم کې اشاره شوې، هغه مسلمانانو نه؛ بلکې کافرانو
جوړ کړي، ولې؟

څکه چې الله (ج) د عالميانو رب دی، د تخنیک په برخه کې یې د مسلمان او کافر توپير نه
دی کړي او د هغه څېرونکي ته پوهه او پایله ورکوي.

که چېږي مور د الله (ج) د هغو امرونو به اړه، چې په قرآن کريم کې یې فرمایلې دی؛ که
مو په دغو امرونو عمل کړي واي او له دغو ارشاداتو مو خه زده کړي واي او د هغو په اړه مو
څېرنه کړې واي، نو ډېر نوبنتونه او اختراعګانې به مو سرته رسولې واي؛ لکه خنګه چې تاسې
پوهیږي، مسلمانانو قرآن کريم خپل څانته د رنا په خېر د سمې لاري د پیدا کولو لپاره ونیو، نو
پرمختګ ېې وکړ او د مدنیت مخکنیان شول او په دې ډګر کې یې اړوپایانو ته لاره وربنوولې
.5.

یوه مسلمان له یوه انګریز موندونکي څخه په لندن کې وپښتل، چې: تاسې خنګه پر دومره
موندنو او اختراعګانو بریالي شوئ؟ هغه انګریز قرآن کريم ته اشاره وکړه او ويې ويل: ستاسي
كتاب لولم او په هره لاره کې یې چې اشاره کړې څېرنه کوم، چې د سترو بریاووو سره مې
دومره موندنې ترسره کړې.

آيا نور (بې ساه) مخلوق خبرې كوي؟

كله چې داود (ع) د زبور آئونه لوستل، نو غرونه، تيوري، بوتي او ژوي به په خبرو راتلل او د هغه وينا به يې يو چول تکراروله.

آيا تاسې توتي ليدلى؟ ليدلى به مو وي، چې توتي د انسان خبرې زده كوي او په خواروي يې تکراروي هم، له همدي كبله انسانان توتي چېرخوبنوي.
عالمانو توتي د تېپ د جورولو لپاره بىلگە گۈرخۇلې، خو په يوه توپير:

توتي ويل شوي خبرې په خېل مغز او تېپ يې په كيسېت (پته) كې ثبتوي. د الله (ج) او د انسان په جورونو كې خو چېر توپير وي، چې يو ساه كېن او بل بې ساه، خو خبرې دوازه كوي. چېر وخت شوي، چې له تېپ خخە ثېتى شوي خبرې اورو او ورسره رووددي شوي يو د همدي لپاره مور ته دا کار داسې نوي شى نه دى، چې ورته حيران شو. كە غرونه، تيوري، وني... د خبرو جوڭە شي او زمور ويناوي راته بېرته تکرار كېي، خە به مو كول؟ آيا په خېل خائى كې به حيران پاتې نه وو؟

((دا هېچ امکان نه لري، دا هېچ كېدوني نه ده)) آيا داسې به مو چيغى نه وهلى؟

آيا د تېپ تر خبرو وروسته له معجزى خخە د انكار كولو كومه لار لرو؟

كە چېرى داسې وي، نو تېپ، فونوڭراف ۱، گرامافون ۲، راديو، تلویزون او نور ورته سامانونه به د لومنى خل لپاره كوم پېغمېر جوڭى كېي وي، نه بلگې لە قرآن كريم خخە تر الهم اخىستلو وروسته عالمان بريالي شول، چې دا شيان جوڭى كېي.

هغه شيان، چې د هغۇ كېدل له تصوره لرى گەنۇ، نور نو بىا د الھي احسان خبرې دى او هغۇ ته معجزه ويل كېرىي او د الله (ج) له لوري هغه يوازى خېلۇ پېغمېرانو ته ورکول كېرىي، په دې هم پوهېرۇ.

داود(ع) له هغۇ پېغمېرانو خخە و، چې نوم يې په قرآن كريم كې راغلى دى او د خدای (ج) په امر غرونه، تيوري، بوتي، وني او نور شيان يې تر امر لاندى كېي وو، د زبور په نازېلەدو سره به د داود(ع) تر ويلو وروسته دغۇ تولو شيانو تکرار كاوه. د بىلگې په توگە كە داود(ع) به لاله الالله ويل، نو هغۇي به هم لاله الالله ويله. يانې د هغه وينا او قرات به يې تکراراوه.

الله (ج) د دې موضوع په اړه په خېل کتاب قرآن كريم كې د نورو شيانو په خېر په دې موضوع هم گېرېدلې، هغه خېتن تعالى، چې توله نوي يې پيدا كېي، داود (ع) ته چېر فضيلتونه ورکېي، سنه غېر او ورسره يې نور شيان د هغه تر امر لاندى راوستلي، چې دوى تولو د پاک رب تسبیح كوله او د خدای عبادت به يې كاوه.

الله (ج) چې هر شي ليدى شي او پر هر خه پوهيري او پوهانو ته يې د داود(ع) معجزه يوه بېلګه ورکړي، هغو بېلاښلو شيانو ته يې نغونه کړي، چې خبرې کولای شي.
انسانانو د تپاتې حقیقت په لاره کې خېنې پیل کړي او پورتنی یادي شوي آېي يا وسېلې يې جوړې کړي.

آيا تل همداسي نه دي؟ که چېږي عالمانو مغز يوه نمونه نه واي اخیستې، آيا کمپیوټر
برېښنایي مغز) يې جوړولای شو؟

کمپیوټر د انسان پنځونه (تخلیق) ده، خو مغز د الله (ج) تخلیق دی، انسان د خپل مغز خانګړنو
ته په پام کمپیوټر جوړ کړ.

آيا هغه خوک چې له الله (ج) خخه انکار وکړي، له خپل مغز خخه يې انکار نه دی کړي؟
که چېږي داسې وي، نو هېڅ پوه باید په دې ويایر او غرور و نه کړي، چې ما دا کشف کړي او
يا مې رامنځ ته کړي دی، خکه چې که الله (ج) په قرآن کريم کې بېلګه نه واي ورکړي، پنځ
(طبيعت) يې له بېلګو او نمونو خخه ډک نه واي ساتلي، يې وزله انسان به د هېڅ شي د موندنو
ورتیا نه درلودای او نه به يې دومره موندنې کړي واي.

آيا قرآن کريم له لپرديزو (نقليه) تو کو بحث کړي؟

الله (ج) په قرآن کريم کې له ټولو هغه بار وړونکو بېړيو او انسان لپرندو بېړيو او همدارنګه د نورو لپرندو وسایلو -چې په وچه او که په او بو کې دی یادونه کړې ده.
په دې پوهېرو، چې لوړمنې بېړي نوح (ع) جوره کړې ده، آيا په هغه بېړي کې د اور ګاډي،
الوتكې، موټر او نورو لپرندو وسایلو په اړه خه یادونه شوې وه؟

لکه الله (ج) په قرآن کريم کې د انعام سورت په (۵۹) آيت کې فرمایي:
وَعِنَّدَهُ مَقَاتِحُ الْعَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا
حَبَّةٌ فِي ظُلْمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ (۵۹)

ژباره: له هماګه سره د غېيو ټولې چایانې (کیلیانې) دی، چې له ده پرته بل خوک نه پړې پوهېري، په وچه او لمده کې، چې هرڅه دي ورباندي پوهېري، داسې کومه پانه نه رالوېري، چې دی پړې عالم نه وي او نه به د ځمکې په تردمويو کې خه دانه وي (چې الله ته معلومه نه وي). لامده او وچ ټول په یو روښان کتاب کې (لیکل شوي) دی.

يانې هر خه په قرآن کريم کې شته، یوازې سترکو او عقل ته اړتیا لري. علم په کوبښن او زیار سره منځ ته راخي، نه په لټۍ او تنبلي. په لاندینې آيت کې اور ګاډي، الوتكې، موټر او نورو لپرنده وسایلو ته اشاره شوې ده:

الله (ج) په قرآن کريم کې فرمایي:

وَآتَيْتَهُ لَهُمْ أَنَا حَمَلْنَا ذُرْرَيْتَهُمْ فِي الْأَلْكَنِ الْمَشْحُونِ (۴۱) وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مَّا يَرْكَبُونَ (۴۲)

ژباره: او یوه (بله) نسبانه د دوى لپاره دا چې مور د هغوي نسل په ډکه شوې بېړي کې سپاره کړي و او دوى ته مو د دې په شان نور (هم) داسې شيان پیدا کړي، چې ورباندي سپرېري.

د دین عالمانو دغه آيت د نوح (ع) بېړي او نننيو بېړيو په اړه تفسیر کړي دی. د بحث موضوع مو دا وروستي آيت دی:

يانې د نوح (ع) د بېړي په خېر مو تاسې ته بېړي جورې کړې.
د الله (ج) له وينا سره سم، له ورته بېړيو خخه مطلب خه شي دی او خه شي کېداي شي، چې تاسې په هغه کې ناست وي؟

آيا هغه لپرنده وسایل، چې په ځمکه او هوا کې انسانان له یوه خایه بل خایه ته لپردوی نه شي کېداي؟

لپرنده وسایل لکه: الوتكه، اور ګاډي، واړه یا غټه موټر

پوهانو پر همدغې خبرې اتكاء کړي او وايې چې : الله (ج) د بار وړونکو بېړيو او انسان لېړندو بېړيو او نورو لېړندو وسایلو، چې په هوا، وچه او او بوي کې په حرکت کې دي بحث کوي. دا هم الوتکې دي، هم موټر دي، هم اور ګاډي دي او همدارنګه ورته نور لېړنده وسایل هم په همدغه ډله کې رائخي. په حقیقت کې الله (ج) په پورتی آيت شریف کې په ټولیز ډول (ورته بېږي) یادونه کړې، چې د ټولو لېړندو وسایلو بحث کوي.

همدارنګه انسانانو د هوایي او ځمکني لېرد توکو د جوړولو لاره پیدا کړه. د الله (ج) ازلي او ابدي یا تلپاتې قدرت هر شي ته بس دي، څکه چې د هغه له نومونو خخه یو قادر دي او هغه د هر خه د سرته رسولو واک او وړتیا لري.

زمور ذهن ته یوه پوبنته سر رابنکاره کوي:

انسانانو د بېلاښلو آيتونو نغوتې (اشاري) او بېلاښلو لتونکي ليدلي، چې الوتکه یې جوړه کړي، که چېږي هوانه واي، نو الوتکه به خنګه الوتله؟

نه، هېڅکله هم نه، الوتنه به یې نه شوه کولای، الله (ج) هوا او الوتونکي پیدا کړي، نو له دي نه بنکاري، چې الوتونکو ته ورته لېړنده وسایل چې په هوا کې به الوت کوي، شته دي.

وايو، چې انسانانو اور ګاډي جوړ کړي، موټر یې جوړ کړي، خو که چېږي لارنه وي، نو آيا دا ټول کار کولای شي؟ او یا د لارې جوړول هم الله (ج) وربنو ولې دي؟

طبيعي خبره ده، چې الله (ج) د یوې لارې پلان جوړ کړي، بیاېې قرآن کريم رالېړلې، مور ته یې عقل راکړي او له عقل خخه په ګټنه مور کولای شو، ډېر شیان اختراع او راښېره کړو. که چېږي مېره (مېږي) په نظر کې ونیسو، دغه کوچنۍ حیوان خنګه کولای شي، چې ځمکه خيري او په ځمکه کې لارې جوړې کړي؟ انسانان باید دغه کوچنۍ حیوان ته نظر واچوي، خپل فکر په کار واچوي او تونل جوړول دي له هغه کوچنۍ حیوان خخه زده کړي.

همدا ډول لوی فکرو انسانانو دغه کوچنۍ حیوان نمونه ګرځولی او تر ځمکې لاندې یې تونلونه جوړ کړي دي، چې لېړنده وسایل په اسانۍ سره له یوې سیمې خخه بلې ته په لېر وخت کې تلای شي. که فکر وکړو؛ نو پوهېړو، چې مور باید د الله (ج) د راستولی کتاب (قران کريم) منونکي او منندوی او سو.

لومړنۍ بېړۍ چا جوړه کړه؟

یوه څېر بورونوږي باران په ورپدو پیل وکړ، د اوږو کچه لوړه شوه، هر خای اوږو ونیو او د نوح (ع) بېړۍ د اوږو پر سر روانه شوه، کله چې توپان پای ته ورسېد، د نوح (ع) بېړۍ د جودي غره پر سر کېناسته.

الله (ج) لومړۍ او به پیدا کړي او اوږو ته یې د پورته کېدلو وړتیا هم ورکړه، خو د انسانانو د بېړۍ جوړولو طريقة نه وه زده او هغه یې د نوح (ع) په وسیله دوى ته وروښووله، نوح (ع) د الله (ج) پیغمبر او هغه یې د وګړو د لارښوونې او د خپل ذات د پېژندلو لپاره را استولی و.

څېلوا خلکو ته یې وویل:

اې خلکو! بنه پوه شیء، چې الله (ج) یو دی، ازلي دی، شريک او ساري نه لري، نه زپوېدلی او نه یې خوک زپوېلي. پر هغه خدای، چې د هرڅه پیدا کوونکی دی او ناپایه خواک یا واک لري په هغه ايمان ولري، بُتانو ته عبادت مه کوي، له بُتانو خخنه خه هيله او تمه لري؟ خو خلکو به د بُتانو عبادت کاوه او د نوح (ع) خبرو ته به یې غور نه نیوه، بلکې پر هغه به یې ملنډي هم وھلي. د وخت په تېرپدو سره یې د نوح (ع) په خورولو لاس پوري کړ، چې ليده به یې، په تېرہ به یې ويشه او بد به یې ورته ويل.

د نوح (ع) قوم بدای او پېچله نوح (ع) غريب او هغه ته به یې هر وخت ويل: خوار او فقير یې، پر خپله شا او خوا دې د خپل خان په خير یو خونور غريبان راتوول کړي دی، پر خپل کوم شي باندي باوري یې؟ که پر بُتانو باندي ستا دا توروونه او تېري ادامه ولري؛ نو و به دې وژنو.

له بله پلوه یې هغه کسان په څېلوا چلونو کې راشکېرول، چې پر خدای (ج) یې ايمان راوړي او د هغوي د بې لاري کوبښن یې کاوه.

بې له دې چې نوح (ع) د ستريا احساس وکړي، هغوي ته به یې حقیقت رسماوه او هغوي به له کومې کینې او دبمنې چې له نوح (ع) سره یې درلوده، د ده خبرو ته غور نه نیوه. حضرت نوح (ع) یوه ورڅښېرا وکړه، دښېرا په پايله کې ډېره لویه وچکالي راغله او خلوېښت کاله یې دوام وکړ، تول سيمه په ډاګ بدله شوه او پر ځمکه به هېڅ ګیاه یا وابنه نه راشنه کېدل، خلک له تندې په تنګ شول او نوح (ع) ته ورغلل، چې د وچکالي خه چاره وکړي او دوى ته لاره وروښي.

نوح (ع) ورته و فرمایل: ڏپره بنه، تاسې پر سمه او نېغه لار (د الله (ج) په لار) لاړ شی، بُتان مات کړئ، توبه و باسی، کنه تر دې به هم ڏپر غټه مصیبت درباندي نازل شي. خلک ڏپر خپه شول او چینې بې کړي:

بې له دې بل هېڅ نه لري، هر وخت مو د خپل خدای (ج) عبادت ته بولې، ته چې پر خپل کار نه بریالی کېږي، نو واې: مصیبت به راځۍ، عذاب به راځۍ، توپان به راځۍ، په دغو خبرو مو ڇاروې، مور له تا خخه نه ڇارپرو، کوم دی هغه ستا توپان، هغه توپان چې هروخت مو ورباندي ڇاروئ، کوم دی هغه توپان؟ چې کله راغى بیا به ورسره ګوره (هغه ساعت هغه مصلحت).

نوح (ع) خپه شو او بله هېڅ لار نه وه پاتې، چې هغوي پر سمه لار راولي، نو خپل پاک رب ته ور و ګرځدہ او ويې ويل:

اې زما پیدا کوونکي! اې زما ربه! خنگه چې ته پوهېږي، هغسي و کړه!
الله (ج) نوح (ع) ته د بېږي جوړولو امر و کړ، ده مبارڪ له خپلو نورو پليونو (پیروانو) سره خلور کاله زحمت و ګاله، او بېږي بې جوړه کړه او د الله (ج) په امر بې له هر ژوي خخه یوه –
یوه جوړه (ښئينه او ناريئه) راواخیستل او خپل پليوني (پیروان) بې هم پکې کېنو.
خلکو به ملنډي پړې وهلې او په تېرو به بې ويشتل او ورته ويل به بې: خه شو هغه توپان
چې تاسې به مور ترې ڇارولو، چېرته دی هغه توپان؟ ټولو به پر یوه خای چینې وهلې، چې
کومه دی هغه توپان؟

کله چې باران په اورېدلو شو، د اوبو کجه لوړه شو، هرڅای اوبو ونيو، د نوح (ع) بېږي د او بو پر سر شو، هغه ټول کسان چې پر دوي به بې ملنډي وهلې، غرق شول، د توپان تر درېدو او او بو و چېدو وروسته د نوح (ع) بېږي د جودي غره پر سر کېناسته او هغه ټول خه، چې په دې بېږي کې ول، وړغورل شول.

د دغې بېږي چلوونکي په خپله نوح (ع) و.

د نوح (ع) بېږي د نړۍ تر ټولو لومړنۍ جوړه شوې بېږي وه او د بېږي جورښت د الوتونکو او د کې د سینې پنځري ته ورته و.

انسانانو د بېږي د دغې نمونې له مخې ڇېر لوبې، وړې او اوښتلي بېږي، چې په هستوي انرژۍ سره لېردول کېږي، جوړې کړي، که چېرې کې نه واي، آيا انسانانو به دا فکر کاوه، یوه داسې بېږي جوړه کړي، چې تر او بو لاندې به خې.

د اختراع او موندنې لپاره باید د هغه شي یوه نمونه ترلاسه کړي او د هغه په رڼا کې د بل خه پر اختراع کولو بریالي شي. د نوح (ع) بېږي د پرونېو، نننیو او راتلونکو هرچوول بېړيو نمونه او زېروونکې ده.

قرآن کریم موره نغوتە (اشارە) کوي، چې داسې نور شیان هم په نړۍ کې کېدای شي او په دې سره موره خپرني او موندنو ته هڅوی.

د پري شوي لاس بيا ور گنډل

عبدالمحیط یې يوه موټر ته واچاوه او روغتون ته یې ورساوه، د هغه پري شوي لاس یې هم په يوه نيلوني کخويه کې له خانه سره راوړۍ و او په بېړه سره عمليات شو.

پوره لس نيم ساعته وروسته یې د هغه پري شوي لاس بېرته پر خپل خای وروګانډه. هغه ډاکټر، چې د عبدالمحیط لاس یې بېرته ورييوند کړي و، وویل: د عبدالمحیط لاس به په (۶) شپرو میاشتو کې بنه شي او (۶) میاشتې وروسته به له لاس نه د پخوا په خبر ګټه اخلي.

عبدالمحیط، چې په لومړي خل په روغتون کې تر یې هوښۍ وروسته ستر ګې پرانیستله، لومړي خپل لاس ته وکتل، ده چې خپل پري شوي لاس پر خپل خای ولید؛ ډېر خوبش شو او له ډېرې خوبشې یې اوښکې وبهپدلې او وېږي ویل: خومره نېکمرغه یم، چې خپل پري شوي لاس مې په خپلو ستر ګو ولید، زه ډېر خوشحاله یم او له هغو ډاکټرانو خخه، چې زه یې له بې لاسي خخه ژغورلى یم؛ ډېره منه کوم.

کله مې، چې دا خبر د ۱۹۸۱ زېردي د نوامبر پر (۵) په ورڅانه کې ولوست، نو ماته ورسره د حضرت محمد (ص) يوه معجزه را یاده شو. هغه معجزه ننیو خلکو ته د علمي حقیقتونو لپاره لار پرانیزې.

د بدر په غزا کې معاذ بن عمر نومي يوه ځوان، د اسلام پر ستر دبمن برید وکړ، د ابو جهل د زوی اکرمه ورته پام شو او د خپل پلار د ژغورلو لپاره یې پر معاذ بن عمر برید وکړ او د هغه مبارک لاس یې پري کړ، معاذ له خپل پري شوي لاس سره حضرت محمد(ص) ته ورغى او هغه مبارک د معاذ لاس را واخیست او بېرته یې ورته په خپل خای کېښود، د مبارکې خولې ناړۍ (لاړې) یې پري وموښلې او دعا یې ورته وکړ، د معاذ لاس روغ شو.

د حضرت محمد (ص) له زر ګونو نورو معجزو خخه يوه معجزه دا وه، چې ې په ګنډلولو یې د دې کار عمليات تر سره کړ.

د حضرت محمد (ص) دا معجزه؛ نورو پوهانو او ډاکټرانو ته يوه اشاره وه، د دې معجزې په خبر کار ترسره کول ناشونې دي، خو د دې معجزې پر بنسته ورته کار سرته رسول شونې دي. پري شوي ګوټې او لاسونه په عملياتو سره بېرته ګنډل کېږي او سربنېږي. رسول الله (ص) د طب متخصیصینو (خانګوالو) ته دا دریخه پرانیزې او یو پیغام ورکوي، چې زیار وباښ او په طب کې دومره پر مختګ وکړئ، چې پري شوي لاس بېرته وکنډئ او الله(ج)، چې کومې اسانټیاواې او پوهه درکړې، له هغې ګټه وکړئ او د نړۍ د وکړو د اسانټیا لپاره زیار وباښ.

مېرى ژوندىي كېزى

كله كله د تلوىزون پر پرده چاكتهان را خرگندىپىرى او لە نورو خلکو خخە غواپىي، چې خېلى سترگې نورو تە وىنىئى، (زىره مو وىنىئى)، (پىنتورگىي مو وىنىئى). مۇرد بىا لە خان سره فكر كوو، چې دا شيان خە پە كار دى؟ هفوئى وايىي: د مېرى زىره، سترگې او پىنتورگىي ساتو او بىا يې نورو ناروغانو تە لگىوو، دا غېرى بېرتە پە كار كولو پىيل كوي.

دېر خېلى داسې شوي، چې د مېرى پىنتورگىي اېستىل شوى او بىا يې د همىدى ناروغى ناروغ تە ورگەنەلى، چې هغە انسان ورسەرە پە كلونو كلونو ژوند كېرى دى.

كە د نننى نېرى د طب پرمختىگ تە وگىورو، نو وينو، چې د مصنوعىي زىره جوپىدل ھم شونى دى. وغوارپو، كە ونه غوارپو، د دغۇ ۋېلۇ پرمختىگونو پە ليدو سرە مو حضرت عيسى (ع) د ذهن پە پرده را خرگندىپىرى، هغە عيسى (ع)، چې مېرى بە يې ژوندىي كول.

حضرت عيسى (ع) د يەھودانو پە منع كې خېلە پىغمبرى اعلان كې، د قرآن كريم پە آل عمران سورت كې راغلى، چې زە د الله (ج) لە لوري تاسې تە رالىپول شوى يم هغە د خېلى پىغمبرى د زبات (ثبوت) لپارە بېلاپلى معجزىي بىنكارە كولې، چې تر ۋېلۇ سترە معجزە يې د مېرى ژوندىي كول و، پردى سربېرە يې د خاچىي ياندە بىا بىنا كول او د خطرناكۇ هغۇ ناروغىي درملەنە بە يې كولە، چې پە هغە وخت كې يې د درملەنى شونتىا نە وە. خېل يو ملگەرى يې تر مېرىنى دې ورخىي وروستە د الله (ج) پە امر بىا را ژوندى كې. د يوې بوجى يوه خوان زوى تە يې چې تر لمبۇلو او كفانە وروستە يې قېر تە روان كېرى و، لە خدائى (ج) نە دعا وغۇشتە، چې خدائى (ج) د هغە (عيسى ع) پە دعا ژوندى كې. يوه بلە نجلى يې ھم تر مېرىنى يوه ورخ وروستە بىا ژوندى كې، دا بىا ژوندى شوي كسان بې كېنۇ (فعاليتە) پاتې نە شول، بلكې د اولادنو خاوندان شول او چېر كلونە يې ژوند ھم و كې، چې وروستە لە خو كلونو يې يو خل بىا لە ژوند سرە مەخە بنە و كې.

دا خو ۋېلۇ تە خرگندە دە، چې عيسى (ع) بە دالله (ج) پە فضل او كرم مېرى ژوندىي كول، كە لە الله (ج) پرته بل ھېشۈك نە شي كولاي، چې انسان بىا ژوندى كېرى.

يهودانو به د خپلې رخې له مخې له حضرت عيسى (ع) سره بحث کاوه او هغه به يې پېغمبر نه؟ بلکې يو جادوگر باله، په دغه معجزه کې، چې مړي يې بیا ژوندي کول، هم عیب لټاوه او ويل به يې دا مړي نه ژوندي کوي، بلکې بې هوښه شوي خلک دی، چې بېرته په هوښ راخي. یوه ورڅه ډېر یهودان راټول شول او عيسى (ع) ته ورغلل، له هغه خخه يې داسې يو خه وغوبنتل، چې هغه يې په کولو کې پاتې راشي، هغه مبارڪ ته يې ووين:
ای عيسى! سام د نوح زوي، چې سونه کاله وړاندې مړ شوي؛ بیا را ژوندي کړه، که هغه دې را ژوندي کړ، نو پېغمبرې به دې ومنو.

حضرت عيسى (ع) خپل رب ته په زاريو شو او پاک رب (ج) يې دعا ومنله، سام د نوح زوي را ژوندي شو او په خبرو يې پیل وکړ، وېږي ويل: عيسى (ع) د خدائ (ج) پېغمبر دی، پر هغه ايمان راوړئ، ځینو، چې دا هر خه ولیدل ايمان يې راوړور او ځینو نورو بیا د رخې له ګله ايمان را نه ووړ او عيسى (ع) يې جادوگر وباله او دول دول توروونه يې پړې ولګول.
د قرآن کريم تفسیر هم، چې کله دا پېښه بيانوی، زموږ مخې ته یو حقیقت په ډاګه کوي او همدارنګه د تخنیک پوهانو ته لار پرانیزې:
لكه، چې وايې:

هغه معجزې، چې الله (ج) عيسى (ع) ته ورکړې وي، تاسې هغو معجزو ته نېټدي کېدای شئ، الله (ج) هغه ته د ځایي ړانده د بیناکولو معجزه ورکړې وه، که مړي نه شئ ژوندي کولای، نو هغه ناروغان، چې د مرګ کومې ته نېټدي دي، کولای شئ، چې د بل چا په غړو سره هغوي ته ژوند وروبښۍ، یانې کولای شئ، چې د یوه مړي زړه راواخلي او بل ناروغ ته يې ولګوئ، ناروغ به خپل ژوند کړي، د هر درد درمل شته، یوازې زيار وباسې او له الله (ج) خخه يې وغواړئ.

د حضرت عيسى (ع) په دې معجزه کې، چې مړي يې ژوندي کول، تلویزون ته هم اشاره شوې ده، آيا هغه وګړي، چې ډېر مخکې مړه شوي دي او له هغوي خخه، چې کوم فلمونه پاتې شوي، هغه نن په تلویزون کې نه وينو؟ آيا غږ او خبرې يې نه اورو؟ آيا پر لار تلل، کېناستل، خبرې کول او فکر کول يې نه ننداره کوو؟

د ننۍ پېر (دور) پوهانو د حضرت عيسى (ع) له معجزې خخه ډېره ګټه اخیستې ده، د بدن دغرييو د پيوندولو پېښې يې رښتني کړي او تر ډېر کوبښن او هڅو وروسته يې مصنوعي زړه هم جوړ کړ. حضرت عيسى (ع) د هغو ناروغانو درملنه کوله، چې هغه مهال يې درملنه ناشونې وه او په اوستني پېر (دور) کې هم له هغه شان ناروغيو خخه، چې درملنه يې نه کېږي، خه موده مخکې د ډېر ناروغيو درملنه ناشونې وه، خو اوس د ډېر د درملنې شونتیا شته، خو اوس هم داسې ناروغۍ شته؛ لکه سرطان او اېلز، چې تر او سه بې درملنې دی، خو کوبښنونو او نویو

خپرنو بنې پایلې بنوولې دی، ، په همدي نژدي وختونو کې به د اپهیز او سرطان درمل هم جوره شي، بېلګه يې په قرآن کريم کې ورکړ شوي ده، دا پروا نه کوي، چې مسلمان دي، که کافر، په هر دين او قانون، چې وي، خو، چې قرآن کريم لارښود وګرځوي او د هغه د لارښوونې په رڼا کې او د قرآن کريم په آيتونو کې چې ځینې اشارې شوي، خپرنه وکړي او زيار وباسې، بریالۍ کېوي. د قرآن کريم د الحجر سورت په پنځم آيت کې راغلي دي:

مَّا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ (۵)

ژباره: هېڅ قوم نه له خپلې نېټې مخکې (تباه) کېدای شي او نه وروسته (پاتې) کېدای شي. ياني اجل په ټاکل شوي مهال کې رامنځ ته کېږي، بنه نو آيا د زړه مصنوعي لېردول او لګول د دې مبارڪ آيت پر خلاف نه دی؟ نه بلکې خپل بنده ته د مرګ وروستي شبېه د اجل په ډول ليکي، هغه انسان، چې د زړه له امله مړ کېږي او يا د مصنوعي زړه له امله خومره ژوند کوي، الله (ج) تر همامعه وخته پوري د هغه اجل او ژوند ليکلې وي.

د ځمکې ګردوالي

قرآن کريم ، ځمکه د چرګه یا اوین مارغه (شترمرغ) له هګي سره ورته بنوولې او پوهانو ته ېې په دې اړه ریا اچولي ده.

نصارا وو هغه وخت د ځمکې د هواری ادعا کوله او د هغوي پاپانو به هم دا ويل، چې په انجیل کې هم شته دي، په هغه وخت کې د دې ادعا کول، ځمکه ګرده ده او خرخي د هغه وخت خلاف و، (کالیله) په همدي ويلو، چې ځمکه په خرڅدو ده سزا لیدلي وه. د اسلام عالمانو د ځمکې ګردوالي له دغه آيت شریف څخه راوېستلي ده:

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذِلْكَ دَحَاهَا (٣٠)

ژباره: او وروسته تر هغه ېې ځمکه وغوروله.

په حقیقت کې د عربی ژې (دھی) د منظمې شوې په مانا ده، په عربی کې د (دھی) کلمه د اوین مارغه (شترمرغ) د هګي په مانا کيري، په قرآن شریف کې هره کلمه خان ته ډېرې ماناوې لري او همدا چول د (دھی) کلمه د منظم شوي او د اوین مارغه د هګي مانا هم ورکوي، په دغه صورت کې کولای شو ووايو، چې په قرآن کريم کې ځمکه د اوین مارغه له هګي سره ورته بنوول شوي ده.

قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله پخوا د ځمکې ګردوالي بيان کړي و. **أَفَمِنْ أَهْلُ الْقُرْيَ أَنْ يَأْتِيهِمْ بَأْسُنَا بَيَاتًاً وَهُمْ نَائِمُونَ (۹۷) أَوْ أَمِنْ أَهْلُ الْقُرْيَ أَنْ يَأْتِيهِمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ (۹۸)**

ژباره: آيا د دې کليو خلک له دې بې غمه وو، چې د شې په ويدو به زموږ عذاب ورته راشي؟ يا د دې کليو خلک له دې بې غمه وو، چې په (ریا) غرمه به زموږ عذاب ورته راشي په داسې حال کې چې دوى به لوې کوي.

دا پورتنۍ آيت شریف د ځمکې پر ګردوالي دلالت کوي.

عالمانو له دغه آيت شریف نه په ګټنه ويلى دي: که چېږي ځمکه هواره واي، نو تل به يا ورڅ واي او يا به شې؛ نو د ځمکې ګردوالي لازم دي؛ څکه چې یوه اړخ ته ورڅ وي او بل ته شې وي او یو پر بل پسې راخي.

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسِبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَنْفَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِلَهٌ خَبِيرٌ بِمَا يَفْعَلُونَ (٨٨)

ژیاره: او ته غرونه وینې، په خپل خای به یې کلک ولار گئې، خو هغه به د وړېچي غوندي تېږيري، د هغه الله (ج) جوړونه ده، چې هرڅه یې محکم کړي دي، ېې شکه همامغه بنه خبردار دي، په هغو کارونو چې تاسې یې کوي.

په داسې حال کې چې غرونه نه خوڅیري يا حرکت نه کوي، که چېږي داسې وي، نو دخمکې حرکت خرنګه ممکنېدای شي؟

باید خمکه حرکت وکړي، چې غرونه هم ورسه په حرکت کې وي، نن ورڅ پوهېرو، چې لمرين نظام هره ورڅ د یو میليون میل په چټکتیا سره د (ویګا) ستوري پر لور په حرکت کې دي، قرآن کريم د لمر حرکت په (یس) سورت کې بیان کړي دي.

وَالسَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٌ لَّهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ (٣٨)

او لمر (بله نښه ده) چې په خپله تاکلې لار چليري، دا د ډېر پوه برلاسي (خدای) تاکلی نظام دي.

یانې لمر د الله(ج) په امر تل په حرکت کې وي، هغه هم د ورځې او شېږي حرکت او ورسه له کلونو کلونو په حرکت کې وي او یوه دقیقه هم نه تمپري او له خپل لوري بل لوري ته نه ئې.

آيا قرآن کريم له اتوم خخه بحث کړي؟

قرآن کريم په خپل يوه مبارک آيت کې تر چېږي د کوچنی مادي (اتوم) په باب بحث کوي، اسلامي عالمانو تر ټولو کوچنی ذره (اتوم) (الجز لا يتجزا) نومولي ده. په قرآن کريم کې هرې علمي موضوع ته اشاره شوي ده، موره بايد هر آيت شريف ته خير شو او د هغه پر مانا او تفسير په بنه چول څان پوه کړو، څکه، چې ځينې ماناوې پېټي ساتل شوي، ځينې چېږي لنډې توضیح شوي او ځینو ته خو یوازې اشاره شوي ده. هر خه ته، چې تخنیک لار موندلې او یا لار پیداکوي، قرآن پرې بحث کړي، خو پر هغو باندې پوهېدل لړه خير کتیا غواړي، آيا په قرآن کريم کې (اتوم) ته اشاره شوي ده؟ اسلامي پوهانو خپرنه وکړه او دغه مبارک آيت د هغوي پاملننه خانته را اړولې ده.

الله (ج) فرمایي:

سُبْحَنَ اللَّهُ الْمَمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مَنْ شَيْءٌ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا يَفْقَهُونَ سَبِّيحَهُمْ إِلَّا كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا (۴۴)

ژباره: ده ته اسمانونه او واړه خمکه او هغه خوک چې په دوى کې دی تسبیح وايې او هېڅوک داسې نشه، چې د دغه الله (ج) تسبیح او ثنا ونه وايې، خو تاسې دهغوي په تسبیح نه پوهېږي؟ بېشکه دغه الله (ج) (د سزا په ځنډولو کې) د بنه زغم خاوند او د (اجر او ثواب په ورکولو کې) لوروونکي دی.

دغه مبارک آيت عالمان په فکر کې واچول، ويل کېږي، چې هر موجود ته په ګتو سره په هغه کې یو ډول حرکت او یو ډول ژوند شته دی، که چېږې داسې نه واي، نو الله (ج) ته به ېږي خنګه عبادت کاوه؟ د الله (ج) تسبیح (عبادت) یو حرکت او د حرکت پایله یو ډول ژوندي او سېدل دي، د اسلام ستر عالم شېخ فريدالدين عطار نېشاپوري پر دي مبارک آيت اتكا کړې او وايې: ((د کايناتو هرې ذره په پرله پسې توګه په حرکت کې ده.))

او په يو بل آيت شريف کې الله (ج) فرمایي:

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَشْلُو مِنْهُ إِنْ قُرْآنٌ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شَهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْرُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مُتَّفَالٍ ذَرَرٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ (٦١)

ژباره: او ته چې په هر حالت کې اوسي او له قرآنه چې هرڅه لولي او (اې خلکو!) تاسي چې هرڅه عمل کوي، (په هر حال) مورد پر تاسو شاهد یو، کله چې تاسي په کې بونخت (لکيا) یاست او ستا له رب نه په ځمکه او نه په اسمان کې د یو بخري په اندازه (کوم شی) پېډای شي او نه به تردې هم لا ډېر کوچني او یا ډېر لوی داسې کوم شی وي، چې په یو روښانه دفتر (لوح محفوظ) کې نه وي (ليکل).

دغه مبارڪ آيت عالمان دي ته وهڅول، چې تر ټولو کوچني او غته توته پيدا کړي، همدارنګه پيدا یې کړه او هغه یې (الجز لا يتجزا) ونموله، یاني د دنتنی ورځې په اصطلاح (اتوم) بلل کېږي.

عالمانو په کاینا تو کې خپنې پیل کړې، په ډېر غټه ستوري کې هم حرکت موجود دی. کوم حرکتونه چې په اтом کې وو هغه په ستورو کې هم ول. د اтом جو پېښت یو خارق العاده کار او په یوه نظام کې دنه دي، په منځنۍ برخه کې یې د راسکون خواک (قوه) او د هغه په اړخونو یا شا او خوا کې یې د ورپئو په خپر الکترونونه روان دي.

په لنډه توګه ويلاي شو، چې په هر شي کې یو ډول حرکت موجود دی، هر شي په خپله ژبه د الله (ج) ذکر کوي.

د هایدروجن اтом یې تر خپنې لاندې ونیو او پیدا یې کړل، چې الکترونونه په خپل چاپېریال کې د زرو کیلو متړو په چېکتیا سره چورلې.
ځمکه په یوه ساعت کې 10^8 زره کیلو متړه چېکتیا لري او د لمړ نظام هم د (اویګا ستوري) په لوري په حرکت کې وي.

له اтом خخه نبولي یا تر غټو غټو ستورو پورې په حرکت کې دي او دغه ټول د الله (ج) تر ادارې لاندې دي، د هغه ذکر او عبادت کوي او د هغه له امره سرغړونه نه کوي.

بیا خنگه ژوندی کپرو؟

پاک خبتن تعالی په خپل کتاب قرآن کریم کې په تر مرگ و روسته ژوند خبرې کپري او مور بې په اړه خبر کپري يو. (بعث بعد الموت).

دې خبرې ته بايد په تعجب کې پاتې نه شو، خکه چې میليونونه نباتات د مني په رارسېدو سره له منځه خې، وچیري، خو بیا د پسرلې په رارسېدو سره بېرته راژوندي کپري. خینې حیوانات په ژمنيو خوبونو سره بې له خوراک او خبناکه ټول ژمۍ خوب کوي. له يوه انده دوى بېرته ژوندي کپري او همدا لړي ادامه لري.

هغه خدای (ج)، چې په میليونونه نباتات په مني کې مړه کوي او په ژمي کې بېرته راژوندي کوي او همدا ډول خینې حیوانات په ژمني خوب ویده کوي بیاپې بېرته راوینبوی، هغه خبتن تعالی ته دا هم ستونزمنه نه ده، چې انسان بیا ژوندي کپري.

لكه خنگه چې بې اوه ملګري (اصحاب کهف) تر درې سوه لمريز کاله پوري په يوه غار کې ویده کپري وو او بیاپې ژوندي کړل. د دې داستان ټوله کيسه په کهف سورت کې راغلې ده. د پخواني (افسوس) او اوسمني (تارسوس) بنار یو ډېر ظالم او بت پاله پاچا، چې نوم بې (دقیانوس) و، د عیسى (ع) دین بې منع کپري و او بت نمانځنه بې دود کپري وه؛ چا چې به د ده له امره غاړه غړوله، بېلاپلې څورونې به بې لیدلې.

د پخواني (افسوس) او اوسمني (تارسوس) اوه څوانانو د پاچا پر ضد مقاومت پیل کړ، ظالم واکمن هغوي ونیول او ورته بې وویل که په دومره ورڅو کې موله مخالفته لاس وانه خیست؛ نو و به وژل شئ.

په خینو روایاتو کې راغلې دې، چې هغوي د پاچا له بنده وتبتدل، له هغه سره يو سې هم و، چې (کتمیر) نومډه، دوى په يوه غار کې پېت شول.

د دقیانوس یو مينه وال له دوى خبر شو او خپل پاچا بې خبر کړ، دقیانوس، چې غار ته راغي؛ نو و بې لیدل، چې اوه ملګري ویده دې، هېڅ بې ورته ونه ویل، یوازې بې دا وویل، چې د غار خوله په تیرو وتپر او يوه بله خبره بې هم ورسره مله کړه، چې دا غار باید د دوى قبر اوسي. کلونه کلونه تپر شول، هغه اوه ملګري راوینښ شول او هر لوري ته به بې کتل، د غار خوله ايله شوې وه، تیرو لوبدلې وي او له يو او بل نه به بې پونېتل، چې خومره وخت به ویده شوي يو؟ يوه به خواب ورکړ نيمه ورڅ، بل به ډېر وخت بنوده او بل به ویل، چې خدای پوهیږي.

تبری وو او ملګرو (ایمليحا) ته پيسې ورکړي، چې بنار ته لار شي او د خوراکۍ لپاره خه شي راوړي، هغه بنار ته لار، هر شي به ېې چې لиде، نو حیران به شو، هر شي بدل شوي و، کوخې، کورونه، میدانونه او نور.. حتا د انسانانو کالې هم بدل ول.

له خان سره ېې وویل؛ لکه چې بل بنار ته راغلې يم، له یوه مخامنځ را روان سېږي، خخه ېې پوبنتنه وکړه. هغه ورته وویل نه همدا د افسوس بنار دی او تاسې کوم بل بنار ته نه یاست راغلې. یوې هتى (دوکان) ته ننوت، هتى وال هم حیران شو، چې دا د کوم وخت سکه درسره ده، چې اوسمهال له دوده لوپدلي او دا د درې سوو کلونو وړاندې خبره ده. هتى وال وپوبنتل: دا خه شي ده؟ دا پيسې دې له کومه کړي؟ پري چيغه ېې کړه، چې کومه خزانه دي پيدا کړي؟ دولتي عسکرو ته ېې خبر ورکړ، عسکرو ايمليحا له خانه سره د وخت حاکم ته وروست. ايمليحا یو خل بیا حیران شو، دقيانوس نه و، دا پاچا ېې نه پېژانده او بل خوک و، له خانه سره ېې هم دا ویل، چې دا به خوک وي؟ پاچا وپوبنتل؟
د دقيانوس د وخت پيسې دې له کومه کړي دي؟

هېڅ بله لاره ېې نه درلوډه او په خبرو ېې خوله پرانيسته، ايمليحا له دقيانوس خخه د تښېدو، په غار کې د اوږده خوب او پتېدلو ټوله کيسه وکړه، پاچا په یوه شبېه کې پر ټولو شيانو پوه شو.
او وې ویل: چېر د شکر خای دی، چې له الله(ج) خخه ېې د هغه پاک پر ذات ټینګ باور او عقیده درلودل غوبنې، هغه ذات، چې انسانان له همامعه جسم او روح سره بیا راژوندي کوي، الله (ج) راته ايمليحا راواستاوه، اې خلکو! ټول په ګلډه سره هغه غار ته ورڅو، چې د ايمليحا ملګري پکې دې، ټول پر خپلو آسونو سواره شول او د غار مخې ته ورغلل، پاچا غار ته ننوت او د ټول حالت په اړه ېې ورته وویل، د هغوي دعاګڼې ېې واخښتلي، د هغوي غوبنېه ېې بنار ته یووره او یو خل بیا هغوي په ارامه خوب ویده شول، چې بیا هېڅ چېږي هم راویښ نه شول، مړه شوي وو.

دا هغه غار دی، چې د تارسوس بنار په شا او خوا کې موقعت لري او د اصحاب کهف يا د اوو ملګرو غار په نامه یادپوري، د دې اوو ملګرو قبرونه هم خنګ په همدې غار کې دې.

انسانانو الوتل له چا زده کړل؟

پخوانیو انسانانو به الوتونکو ته په ډېره اريانتيا (حیرانتیا) سره کتل او د هغو په اړه به ېې په ډېره حیرتیا فکر کاوه او ویل به ېې، کاشکې مور هم د هغوی په خبر الوتای شوای. ایتالوی رسام او عالم لیوناردو ډو ونسی (Leonardo da vinci) به د الوتونکو الوت ته په ډېره اريانتيا سره کتل او ډېرى ورځې به د یوې غونډۍ پرسر کښاسته او د الوتونکو بېلاښل الوتونه به ېې کتل، خپلې لاسته راغلې پايلې به ېې د خپل یادبنت په کتابچه کې ثبتولې. الوت ېې زړه غوبښته، له هر ډول تمرينونو خڅه ېې کار واخیست، چې والوخي، خو بریالي نه شو، خو لومړنی ترکي مسلمان (حضرفون احمد چلبې) د مراد په خلورم پېر (دوره) کې په الوتلو بریالي شو، هغه په لومړي خل د ګوربټ وزړې په خپلو اوږو کېښودې او له (ګالاتا برج) نه ېې څان هوا ته خوشې کړ، چې په (اسکودار) کې ېې له کوم زيانه رابښکته شو. انسانانو ته همدا الهام له کومه راغلې دی؟

ښایي لومړۍ له الوتونکو خڅه او بیا د سليمان (ع) له الوتلو خڅه دا الهام د انسانانو ذهنیت ته راغلې وي.

قرآن کريم دا پېښه داسې بيانوی:

وَسَلِيمَانَ الرِّيحَ غُدُوْهَا شَهْرُ وَرَوَاحُهَا شَهْرُ وَأَسْلَئَ لَهُ عَيْنَ الْقَطْرِ وَمَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ
يَأْذِنُ رَبِّهِ وَمَنْ يَزِغُ مُنْهَمْ عَنْ أَمْرِنَا مُنْذِقَةٌ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ (۱۲)

ژباره: او سليمان ته مو باد تابع کړي و، چې د سهار مزل ېې هم د یوې میاشتې و او د مابنام ېې هم د یوې میاشتې او هغه ته مو د تانې چینه (هم) بهولې وه او پېربیانو کې څینې داسې وو، چې د خپل رب په حکم ېې د هغه په وړاندې کار کولو او له هغوی نه چې خوک زموږ له امره سر غړوي، مور به د بل اور عذاب وروڅکو.

سلیمان (ع) به چې سبا ناری وکړ؛ نو د هوا (باد او شمال) پر وزرو چې د ده تر امر لاندې و، سپرېدله او د غرمې ډوډې به ېې د (استختر) په بنار کې خورله، چې هغه ځای ته تګ یوه میاشت وخت غواړي. او بیا به پر باد سپرېدله او د شې ډوډې به ېې د (کابل) په بنار کې (چې یوه میاشت مزل و) خوره.

داسې مه وایء، چې آیا باد انسان لېردوی شي؟ په خینو تلویزونونو کې گورو چې وايی پلانی توپان د اروپا پلانی برخه ويجاړه کړه، باد نه یوازې انسانان الوحوی، بلکې ډېر نور شیان هم له څلې مخې لري کوي او الوحوی يې، هغه باد، چې د الله (ج) له لوري ورته امر شوي، نو هغه ته د یوه انسان لېردول خه شي دي؟

سلېمان (ع) به پر باد سپرېدله او الوته به، هغه په حقیقت کې انسانانو ته د الوتلو لاره وربنوله، له دغې موضوع خخه په الهام سره نورو انسانانو هم وکړای شول، چې د بېلاړلو الوتكو په جوړولو لاس پوري کړي.

دا په خپله یوه معجزه وه او لکه خنګه چې تاسې پوهېږئ، معجزه یو فوق العاده حالت دی او یوازې د الله (ج) له لوري خپلو پیغمبرانو ته ورکول کړي. له یوه پلوه الوتونکو او له بله پلوه په قرآن کريم کې د سلېمان (ع) د معجزې ذکر، چې پر باد به سپرېدله او سیاحت به يې کاوه، نورو انسانانو ته د الوتلو لار پرائیستلي ۵۵.

لكه خنګه چې غواړي دا په ډاګه کړي:

اې! انسانانو تبلي پرېږدي او زيار وباسې، هغومره زحمت وباسې، چې یوه ورځ الوته وکړئ. الوتونکي تاسې ته بېلکې دی او د حضرت سلېمان (ع) معجزه درته لاسوند (دلیل) دی، سلېمان ته مو الوت ورکړ؛ نو تاسې هم هغه ته په پام سره له پنځ (طبيعت) نه ګټنه وکړئ. لې فکر وکړئ، که دا معجزه په قرآن کريم کې نه بياندای او په پنځ کې هم الوتونکي شي نه واي، آیا انسانانو به د الوتلو فکر هم کړي واي؟

د الوتونکو تر ليدلو او لوستلو وروسته عالمانو سامان الات جوړ کړل او زيار يې وايست، چې الوتونکو ته ورته شي جوړ کړي او د هغه په منځ کې يې موټور کېښود، نو خنګه چې دوی خپله هم پیدا کړل شوي وو او ساه يې نه شوه ورکړي؛ نو موټور يې جوړ کړ، ماشین يې جوړ کړ، په الوتكه کې يې ولکول، وزړي يې ورته جوړې کړي او ډېرې ازموینې يې تر سره کړي، چې پایله يې مثبته او ګټوره راوطله.

د وخت په تېرېدو سره انسانانو ډېر کوبښن وکړ او دغې برخې ته يې پراختیا ورکړه. د هرشی پیل او پای په قرآن کريم کې راغلی دی، د هر علم پیل او پای هم په قرآن کريم کې دی، که د قرآن کريم په رڼا کې ژوند وکړو، خه شي، چې په هغه کې دی، هغه د ژوند موځه وګرڅوو او عمل پړي وکړو، نو د لوبيو لوبيو موندنو او نوبنتونو خاوندان به شو، باید دا هېر نه کړو، چې لومړنی انسان چې په هوا کې الوت کړي؛ هغه مسلمان دی، حضرفون احمد چلبې، يې له شکه چې ده به د حضرت سلېمان (ع) معجزه په قرآن کريم کې لوستې وي او بیا يې پر خپل الوت فکر کړي دی.

ټولې مسلې په قرآن کريم کې شته دي، خو يوازي زمورو دقت او ځيرنه غواړي، چې باید تلاوت یې کړو او عمل پري وکړو.

اټوم بم ته د قرآن کريم اشاره

سدوميان يو بې اخلاقه او بې تربیې ملت و، تر هغه وخته، چې کومې نادودې او غلط کارونه چا نه وو کړي؛ هغه سدوميانو ترسره کړل، غلا، لوټل، وژنه او هر ډول ناوره کار به دوي کاوه او د دوي ورخني کارونه همدا ول. په هغه وخت کې داسې بېلاري خلک وو، چې له خپلو لوپو او خويندو سره به يې دونه کول، دا ډول کارونه به يې په ډېر ويایر سره کول او نورو ته به يې په ويالو خوبېدل.

الله (ج) هغوي ته لوط (ع) د پېغمبر په توګه ورواستاوه، لوط (ع) خلک راتول کړل او هغوي يې له خپلو بدرو کړنو خڅه ودارول، چې د دغوا چارو پای بشه نه ده او د عذابونو يې هم ورته وویل.

خو دهغوي پر ذهنوونو يې هېڅ ډول اغږه ونه کړه او لا نور به هم په غوسه کېدل. یوه ورځ ټول سره راغونډ شول، د لوط (ع) او د هغه د نورو پېروانو په اړه يې پرپکړه وکړه، چې دوي باید له خپلې خاورې وباسو، ئکه چې دهغوي شتون به سدوميان نالaramه کړي او لوط (ع) ته يې دا هم وویل؛ که ته په خپلو خبرو کې ربښۍ يې؛ نو خپل خدای ته وواي، چې پر مور باندي خپل عذاب راولي، بیا به هغه وخت ګورو.

هغوي اصلاح نه شول او لوط (ع) هم مجبور شو، چې خپل لاسونه پورته کړي او دعا يې وکړه: اې ربې! ما او هغه کسان، چې زما پېروان دي، د دغوا کسانو له شر ه وژغوره.

الله (ج) د لوط (ع) دعا قبوله کړله او د سدوميانو د نشتلولو لپاره يې درې ملايکې راواستوالي، ملايکې د دريو خوانانو په خېر د لوط (ع) قوم ته راغلي او سدوميانو له هغو درو خوانانو (درو ملايکو) سره دناوره چلنډ په سوچ کې شول، چې په دغه شوم حرکت سره يې خانته لا د عذاب سختي ټېره کړه. د قرآن کريم د ارشاداتو په رڼا کې درې ملايکې لومړي لوط (ع) ته ورغلې او هغه ته يې دژغورنې لار وروښووله.

قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رَسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصُلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِرْ بِأَهْلِكَ بِقَطْعٍ مِّنَ اللَّيلِ وَلَا يَلْقَفُتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا
امْرَأَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ (۸۱)

ژباړه: ويې اې لوطه! مور ستا د رب استازي يو، دوي هېڅ ضرر نه شي در رسولی؛ نو د شپې په یوه برخه کې خپله کورنۍ روانيه کړه او هېڅوک دې له تاسې بېرته نه راګوري، پرته له مېړمنې دې، یقیناً هېڅي ته هغه (عذاب) رسپدونکی دې، چې هغوي ته ور رسپري، بې شکه د هغوي نېټه سهار ده، آيا سهار نژدي نه دې.

او همدارنگه د الحجر سورت په (٦٥) آيت کې فرمایلی:

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيلِ وَأَبْيَعُ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْئَفْتُ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمِنُونَ (٦٥)

ژباره: نو د شبې په یوه برخه کې خپله کورنى وباسه، ته بې شاته ورپسې خه، ستاسي یو دي هم بېرته نه راگوري او چېرته چې درته حکم کيري هغه لور ته درومي. دا پېښه د گناهگارانو او ظالمانو د ورکاوي او د مومنانو د خلاصون لامل شوه.

دا آيت شريف د دي خرگندوي دي، چې مسلمانان خنگه وزغورل شول او په دي آيت شريف کې پردي سربېره، ننني پېر ته هم نفوته شوي ده، چې وايي: ((له تاسي خخه دي هېڅوک بېرته (خپل شا ته) نه ګوري)). د عذاب له ڙغورلو خخه لوړۍ غواړي، له هغه خایه بهر لار شي؛ لکه خنگه چې خرگنده ده، چې د اټوم بم له تاثيراتو خخه یو هم وړانګشيندنه (تشعشع) ده. د وړانګشيندې (تشعشع) پر وړاندې د یو شي خنډه ګرځدل، ډېر خطرناک دي. غواړم دله، د هغه موضوع په اړه مو، چې توضیح کوله، یو خه ووايم: هغه عذاب کېدای شي، د اټم بمب له زیان سره ورته وي، غواړم ووايم، چې اټم بمب ته قرآن کريم هم نفوته کړي ده. په قرآن کريم کې هرڅه او هر علم ته اشاره شوي؛ نو خنگه کېدای شي، چې اټم بمب ته اشاره نه وي شوي؟

د او سپنې ويلی کول مو له چا زده کړل؟

داوود (ع) د او سپنې د ويلی کولو معجزه لرله او الله (ج) د دا وود (ع) د معجزه نورو وکړو ته پېلګه ګرځولي ده.

که پخوا وختونو ته خير شو او سپنه، مس، پترول او نور توکي د ځمکې لاندي موجود وو؛ خو انسانو یې د کارونې وړتیا نه لرله.

الله (ج) خپل پیغمبران د نورو بندګانو د لارښونې لپاره را استولی دي، چې د خپل معجزو په رنا کې نورو ته لارښونه وکړي او وکړي هم همدا معجزې خانته پېلګې وکړوي او په اړه یې فکر وکړي، لکه، چې نوح (ع) بېړۍ جوړول، ادریس (ع) کالي جوړول، آدم (ع) د ټولو شيانيو نومونه اپښو دل، سلېمان (ع) ته یې له مس خخه د ګټې اخیستلو ډولونه ور وښوول. په قرآن کريم کې راغلي دي، چې سلېمان (ع) ته د ذوب شویو مسو سیند ورکړل شوای دي، او س په زرګونو ګلونو وروسته فکر کوو، او سپنه وه، مس و؛ خو ويلی کول او بهه ورکول یې نه وو زده، له دې امله یې د سفالی لوښو خخه ګټه اخیستله.

هغه وخت دا وود (ع) راخي په خپل مبارکو لاسونو کې یې او سپنه د اوپو و په خپر کړه او یوه بهه یې ورکړه، په اصل کې د داود (ع) په وسیله د او سپنې ويلی کول یوه معجزه وه؛ خو نورو خلکو ته یوه نومونه هم وه، دا وود (ع) یو عادل واکمن و او خپل عملونه به یې داسې تر خارې لاندې نیول، چې کله به یې خپله خپر هم بدلو له او د خلکو په منځ کې به یې تګ راتګ کاوه، د هغوي خبri به یې اور پدلي، خوک به چې د ده له ادارې خخه ناخوبن ول، له هغوي خخه به یې خان خبراوه او هغوي ته به یې قناعت ور کاوه.

یوه ورڅ له یو تن سره مخ شو، چې په اصل کې دا یوه ملايکه وه او د الله (ج) په امر د انسانو په لباس کې راغلي وه؛ خو الله (ج) دا وود (ع) ته د دې په اړه هېڅ نه و ويلی، دا وود (ع) په ملايکې باندې د یو باري ګومان وکړ او له هغه خخه یې و پوبنتل:

داوود خنګه انسان دي؟

ملايکې خواب ورکړ: بنه انسان دي؛ خو یو خراب عادت هم لري.

داوود (ع) په اندېښنه کې شو او ويې پوبنتل:

هغه کوم عادت دي؟

ملايکې خواب ورکړ:

د خپل او لادونو او کورني لګښت د دولت له خزانې خخه اخلي، د دې پر خاي یې که چېږې خان ته او یا هغوي ته یو کسب ورزده کړي واي، دا به یې ډېر لوی کار کړي واي.

داوود (ع) چې خنگه کور ته راورسید، خپل لاسونه یې دعا ته لپه کړل او له الله (ج) خخه یې د حلالې روزی ګټولو غوبښته وکړه او وې ويبل: اى لویه خدایه! له ماسره مرسته وکړه.

الله (ج) خپل رسول ته پښگري (اهنگري) وروبنووله او هغه ته یې يوه معجزه ورکړه، چې بې له کومې وسيلې په خپلو لاسونو اوسينه نرمه کړي.

بالاخره داود (ع) به اوسينه نرموله او هغې ته به یې بله بنه ورکوله او خرڅوله به یې او له همدي لاري به یې د خپلي کورني اړتیاوې پوره کولي.

له مسو خخه د ګټې اخيستلو ډول سلېمان (ع) ته وربنouل شوی و او دا ټول شيان په قرآن کريم کې راغلي دي، له دې خخه اصلې موخه یوازې د نورو انسانانو لارښونه کول وو او دوی ته یې دا بنوول، چې که دوی وکولاي شي په دې برخه کې، نور نوي وسائل جوړ کړي او په تخنيک کې ورڅخه ګته وaklı.

اوسمور د اوسينبي او مسو د ذوب او ويلې کولو په قدر او ارزښت پوه شو، که چېږي دا نه وي شوای؛ نو ننتي انسانان به اوسيني پرمختلي تمدن ته نه وو رسپدلي. ننتي صنایع به نه واي؛ څکه چې په ډپرو سامانونو کې اوسينه او مس کاربدلي دي او کارپوري.

دغو عالمانو هم د داود (ع) د دغې معجزې په رنځي کې مونندې کړي، له مسو او اوسينبي خخه یې بېلاښل شيان جوړ کړي دي، هغه وسائل، چې اصل یې فلز دي، په حرکت یې راوستل، وايې لوڅول او په لویو_لویو دریابونو کې یې هم په حرکت راوستل.

ننتي تخنيک د الله (ج) د هغو بلکو په بايله کې منځ ته راغلي دي، چې مور ته یې د خپلو پيغمبرانو له لاري بنوولي دي او خام توکي یې په پنج (طبيعت) کې پيدا کړي دي؛ یانې زبرمې یې په پنج کې خاڅي پرڅاي کړي دي، که مور لړ فکر وکړو، کبداي شي له ننتي پرمختګ خخه نور هم پرمخ لار شو.

قرآن کریم سپوردمی ته پرتگ کړې بدلي

پر ۱۹۶۹ زېردي کال کې امریکایان د انسانانو په لاس جوړو شویو توکو په وسیله فضا ته لارل، سبې پايلې يې لاس ته راوړي؛ خو چېرو انسانانو باور نه کاوه، چې خنګه انسان کولای شي، سپوردمی ته لار شي؟ آيا دا کېدای شي؟ دې خبرو به ډېر وخت ضایع کاوه، هر چا به ویل، چې سپوردمی نور دی او انسان سوځوي او په خپلو خبرو به يې تینګار هم کاوه.

په هغه وخت کې مې له یو تن سره پېژندګلوي وشوه، خبرې مو ورو – ورو تر سپوردمیه، چې امریکایان ورته ختله ټول ورسپدلي، هغه وویل، چې زه پردي خبره هېڅ باور نه کوم، ما ورته وویل، چې زه يې په ټوله مانا منم او باور هم ورباندي کوم، د الله (ج) کتاب ۱۴۰۰ کاله ورباندي دې خبرې ته اشاره کړې ده، د دین یو لوی عالم په خپل تفسیر کې دا خبره داسې شرګندوي.

نوموري په دې خبرې نور هم حیران شو، هغه له یوې عالي لېسې نه فارغ شوای و؛ خو دا يې ویل، دا مې لومړۍ خل دی، چې داسې خبرې اورم او خپلو خبرو ته يې دوام ورکړو:
NASA⁶ ته مې تېلېګرام واستوه او هغوي ته مې مبارکي ورکړو، په تېلېګرام کې مې د هغوي بریالیتوبونه ولیکل.

! آيا دومره ډاډه یاست؟

! هو ډاډه یم، قرآن کریم هرڅه روښانه کړي دي.

! په کوم تفسیر شریف کې ورسره مخ شوی يې.

! له خپل کتابتون خخه مې یو کتاب رواخیست، یوه پانه مې پرانیستله او پر لوستلو مې پیل وکړو. لیکلی وو:

((تر لمرا او سپوردمی پورې دې پرمختګ وکړ (سپوردمی ته لارې). لمرا کې دې پښه کېښوده.

وګوره سپوردمی په خپله تیاره ده (خپله ریا له لمرا نه اخلي) نه ریا لري او نه ژوند)

⁷(Sozler / ۳۵۴)

NASA -⁶ (National Aeronautics and space Administration) د فضا او فضانوردي ملي اداره، چې په ۱۹۵۸ زېردي کال کې د امریکا په متحده ایا لاتو کې يې بنسټ کېښوول شو او اوس هم د امریکا په واشنګتن ډی سی کې پرته ده، د ولسمشر تر خانګړې خارنې لاندې کارونه ترسره کوي او همدارنګه د بودجې خوندي ساقلې هم د ولسمشر له خوا پاکل کېږي.

- د (Sozler) کتاب لیکوال استاد بدیع الزمان نورسی دی، چې پر ۱۸۷۳ زېردي کال په ترکیه کې زېرپدلي او پر کال ۱۹۶۰ زېردي کې مړ شوی دی.

بیا مې هغه ته مخ وروگر خاوه او ورته مې وویل:
ستاسې پاملننه وروستى جملې ته را اپروم، ویل شوي، چې (سپوردمى ژوند او نور نه لري). دا
تفسیر خلوپښت کاله دمخه لیکل شوي دی، دې ته خه واپې؟

څه به یې ویلی واي؟ حیران شوای او داسې یې ویل، چې په خپل لاس کې خومره یوه درنه
او له ارزښته ډکه خزانه لرو؛ خو له بدھ مرغه چې ورڅخه ناخبره پاتې یو، خوک پوهېږي، چې
په قرآن کريم کې خومره نور پت رازونه شته دي؟ خو کومې دي هغه سترګې چې وېي ويني
او هغه عقل، چې درک یې کري، دې شيانو لول اړین او لازمي دي؛ ترڅو د قرآن کريم له
پټو رازونو څخه خان خبر کړو. ډېر د شکر خای دی، چې دې شيانو ته پخوانيو پوهانو او
عالمانو نغوته کړي او ورباندي پوه شوي دي، کنه نو تراوسه به مور نالوستي او بې خبره پاتې
وو او د هغوي برکت دی، چې اوس ورنه خه شی زده کړو.

څو ورځې وروسته له دې چې (امریکایان سپوردمى ته تللي ول) داسې مو واورېدل؛ لکه خنګه
چې په تفسیر شریف کې لیکل شوي و، کې مې هماګسي؛ یانې هلته نه ژوند (حیات) و، نه نور
او نه هم سوڅېده.

لومړنى فضانورد، چې په سپوردمى کې یې پل ایښي دي (نیل ارمستانګ) و، خپل لاسونه یې
پورته کړل او د الله (ج) ډېر شکر یې وکړ، هغه پوهېده، چې انسانان په پنځ (طبيعت) کې د الهي
جوړو شويو قوانينو په واسطه دلته رسپدلي شي.

نو اوس مور مسلمانان باید زیار وباسو، درس ووايو، قرآن کريم په بشپړه توګه درک کړو او په
راتلونکې کې له نورو ډېر و علمي پرمختګونو او نوشتونو سره غاړه غړي شو او له دې پوښتنې
سره مخ نه شو، چې ولې مسلمانان په لومړي خل سپوردمى ته ونه ختل؟ په داسې حال کې چې
دا موضوع لا دمخه په قرآن کريم کې بیان شوي ده.

د کتاب په پیل کې مو هم وویل، چې الله (ج) د ټولو انسانانو خالق او خدای دي، (رب العلمين)
دي، خپلو بنده ګانو ته یې امر کړي، چې زیار وباسې، درس ولولې، خپنې وکړئ او خدای
(ج) خپلو زیارکښو بندګانو ته هرromo ثواب او پایله ورکوي.

حضرت محمد (ص) هم په خپلو ډېر و حديثونو کې خپل امتیان درس ویلو، زیار ایستلو او
څېنې کولو ته هڅولي دي، که مسلمانان هم یو؛ خو یې له زیار او کوبښن څخه نشو کولای،
چې بریالي او ګټونکې شو؛ خکه چې تبلی او لټي خپله د الله (ج) له امر څخه سرغرونه ده.

ې خایه به نه وي، چې ووايو، الله (ج) تل هغه چا ته بریاليتوب ور په برخه کوي، چې زیار
باسې او یې له زیاره بریاليتوب ته خوک نه شي رسپدلاي.

په قرآن ڪريئم کېي د هر علم په اړه پوره بحث شوي؛ خو باید له خانه وپوښتو، چېي آيا موږ دا علمونه زده ڪريي دي او يا مو د دغه علمونو په اړه خپړنې ڪريي دي؟ ستونزه همدله ده، که موږ دا علمونه زده ڪرو؛ نو ټولې ستونزې به حل شي.

د ابابيل له آلوتونکود نیوترون تر بمه

ابرهه خپلو سرتبرو ته پر کعبه شریفه د برید کولو امر کړي و؛ خو هغه فیل (محمود) چې ابرهه ورباندي سپور و، په حمکه کې ننوت او قدم يې نه شو وهلاي.

ابرهه د یمن والي عيسوي مذهبه و، کعبې شریفې ته يې د ډلو انسانانو تګ ولید، د مخنيوي لپاره يې یوه کليسا، چې دروازې يې له سرو زرو، سپینو زرو او یاقوتو خخه جوري شوي وي- جوريه کړه.

ده به فکر کاوه، چې دا کليسا له کعبې شریفې نه غوره او بنه ده او ټول خلک به دلته راشي؛ خو څنګه يې چې هيله لرله هسې ونه شول، هېڅوک رانغلل، له دې امله يې د کعبې شریفې د سوځولو امر ورکړ، په دې وخت کې يې د حبشي سلطنت تر ټولو څواکمن او قوي فیل (محمود) راوغونبت.

تیاري يې ونیوله، د کعبې شریفې په لوري وڅوڅدل او د یوې ورڅې په لپ کې د کعبې شریفې شا او خوا څای پر څای شول.

په دغو ورڅو کې د حضرت محمد (ص) د نیکه (عبدالمطلب)، چې د قريشو د قبیلې مشر هم و، دوہ سوہ اوښان چور شول.

د حضرت محمد (ص) تره عبدالمطلب د خپلو اوښانو د بېرته غوبنسلو لپاره ابرهه ته ورغی او څلله غوبنسته يې ورته بیان کړه، ابرهه ډېر حیران شوی و او عبدالمطلب ته يې وویل: زه ستاسې د پلرونو او نیکونو د څای (کعبې) ورانولو ته راغلی یم او ته دې خپلې غوبنستې ته وګوره، د کعبې په اړه هېڅ فکر نه کوي او خپل اوښان غواړي.
عبدالمطلب ورته داسې څواب ورکړ:

زه یوازې د خپلو اوښانو خبتن یم او کعبه هم خبتن لري او هغه به يې څلله ساتنه وکړي.
ابرهه د دې خبرې له اورپدو وروسته په ملنډو وویل : اوس هېڅوک نشته، چې کعبه له مانه وساتې.

بله ورڅ يې خپلو سرتبرو ته پر کعبې شریفې د برید کولو امر ورکړ؛ خو هغه فیل (محمود) چې ابرهه ورباندي سپور و، په حمکه کې ننوت او قدم يې نه شو وهلاي، هرڅه يې چې وکړل هغه يې له خمکې ونه شو ایستلاي، کله به چې د فیل مخه د شام خواته کېدله، په ډېرې چټکۍ سره به يې تګ کاوه؛ خو چې کله به يې د فیل مخه د کعبې شریفې خواته کړله، له څلله څایه به نه شوښورېډلاي او هېڅ حرکت به يې نه شو کولاي. د سیند له خوا نه د الوتونکو یو لښکر تر سترګو شو، چې د هغو په ګوکتو؛ یانې پنجو او منوکو کې د نخود په اندازه وږي وږي تیزې

لیدل کېدى⁸. د ابرهه پر سرتپرو يې د تىرو غورخول پىل كول، په هر ئاخى بە چې تىرىه لوپدله هغە ئاخى بە يې سورى كاوه.

ها او هو پىل شوه او د ابرهه سرتپرو بە يوپى او بلپى خواتە تېبىتە كوله او يو او بل بە يې تر پىنسو لاندى كول، ابرهه هم ونه ژغورل شو، ۋول ئاخان يې سورى - سورى شوی و د الله (ج) په امر باران پە چېپرى تىزى سره ورپىل پىل كول او د ابرهه د لىنىكرو پاتې شوي كسان يې هم لە ئاخانه سره يۈرۈل.

قرآن كريم دا پېپىنه د فىل بە سورت كې داسې بىان كېرى دە:

اَلْمَ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رُبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفَيْلِ (۱) اَلْمَ يَجْعَلُ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ (۲)
وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَايِلَ (۳) تَرْمِيهِم بِحَجَارَةٍ مَّن سِجَّلَ (۴) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفَرَ
مَأْكُولَ (۵)

ژباپە: ودى نە لىدل، چې ستا رب د فىل (هاتى) لە خاوندانو سره خە و كېل؟ آيا د هغو پلان يې ورشنە نە كې؟ او (چې) سېل سېل مرغان يې پرى راوستىل، هغۇي بە يې د پېخى شوي خېپى پە كاپو وويشتل، اخىر يې خورل شوو وبنو غوندى كېل.

قرآن كريم د فىل پە سورت كې لە هغو تىرو خىخە يادونە كوي، چې د ابابلو (مرغانو) لە خوا بە د ابرهه پر لىنىكرو غورخىدىلىپى، آيا دا تىريپ د نيوترون لە بىم سره ورته و الى نە لرى؟ لکە خنگە چې د نيوترون بىم استوكتىخى نە خرابوي او يوازى پە انسانانو تاثير كوي، همدغىسى هغە تىريپ، چې الوتونكۇ بە غورخولپى، كىعې شريفىپى تە يې هيچ زيان ونه رساوه او يوازى يې د ابرهه لىنىكىر لە منئە بۇوور. داسې نە دە، چې هغە تىريپ د نيوترون بىمونە ول؛ خو د نيوترون بىم تە يې يوه اشارە دە؛ يانې د نيوترون د بىم د جورىدا چول يې شىولى. او سنيو انسانانو لە چېرۇ زيارونو او كراونو گاللو وروستە د نيوترون بىم كىشف كە.

د نيوترون د بىم زيان يوه بىلە موضوع دە، زمور دىين د هغو خىزونو لە گىتې اخىستلو خىخە هر وخت مخنيوى كېرى، چې انسانانو تە زيان رسونكى وي؛ خو د هر هغە شي پە گىتې اخىستلو يې امر كېرى، چې نورو انسانانو تە گىتۈر وي.

⁸- هر الوتونكى درې وېرى تىريپ درلودىپ، چې يوه يې پە مېنىكە او دوه نورى يې پە پنجو كې وي.

هغه اور چې ونه سو څدہ

نمرود د یوه غټه اور د جوړې د امر ورکړ، میدان یې د خسو او لرګیو د غونډیو په څېر جوړ کړ او یوه ورڅه یې لرګیو او خسو ته اور ورکړ، د اور شغلې او سپرځی به تر چېږي لوډې تلې او ابراهیم (ع) یې د اور دننه وروغورڅاوه.

آيا يخچال پېژني؟ له برېښنا سره کار کوي، هر شي یې، چې دننه کېښوول شي یخ او ساړه یې ساتي او د شیانو په تازه پاتې کېدو کې مرسته کوي.
آيا هغه جامې پېژني، چې د اور ضد دي؟ له دغو جامو خخه د اطفاې کسان ګته اخلي، دهغو نوم (اميانته) دی او له یوې نه سو څدونکې مادې خخه جوړېږي. د اطفاې کسان هغه اغوندي او په چېږي اسانۍ سره د اور خای ته ورنوختي، کله چې په اور کې د قدم و هللو خبره رامنځ ته کېږي؛ نو د ابراهیم (ع) کيسه را په یاد پوري.
دا کيسه په قرآن کريم کې داسې راغلې ده:
د بائیل خلکو د ستورو او بُنانو عبادت کاوه، د هغه خای د ټولواک، نوم نمرود و او هغه یو شتمن او عیاش انسان و. نعوذ بالله خپل خانته به یې خدای وايه.

کوم فقیران او مسکینان به، چې هغه ته راتلل؛ نو له هغوي خخه به یې پوښتنه کوله، چې ستاسي خدای خوک دی؟ چا به چې ورته ويل، ته مې خدای یې، هغه ته به یې خوراکي توکي ورکول او چا به، چې ورته وویل، زما خدای پاک الله (ج) دی، هغه به یې خوراوه ، واھه او زیان به یې ورساوه.

الله (ج) ابراهیم (ع) دوى ته د پیغمبر په توګه راواستوه، یوه ورڅه ابراهیم (ع) بُتخانې ته ورنوت او ټول بُنان یې د تبر په وسیله مات کړل او تبر یې تر ټولو غټه بُت په غاره کې خورند کړ.
خلکو پوښتل، چې دا بُنان چا مات کړي دي؟

ابراهیم (ع) تر ټولو غټه بُت ته اشاره وکړه او ويپه ويل: وګورئ هغه مات کړي دي او تر او سه یې تبر په غاره کې پروت دی. د بت عبادت کوونکو به ويل: هغه خپله پيدا کړل شوای دي. ابراهیم (ع) ورته وویل: که داسې وي؛ نو ولې د هغه بُت عبادت کوي، چې هېڅ یې هم پر وس نه دي پوره او آن خپله ساتنه هم نه شي کولای. ټول خلک غلي شول او نمرود یې له دې موضوع نه خبر کړ. نمرود ابراهیم (ع) زندان ته واچوه او د هغه د وژلو اراده یې وکړ.

نمرود د لوی اور د تیارولو امر ورکړ، میدان یې د خسو او لرګیو د غونډیو په خپر جوید کړ؛ یانې له لرګیو او خسو خخه یې ډک کړ او یوه ورڅه یې لرګیو او خسو ته اور ورکړ، د اور شغلې او سپرغی به تر آسمانه پوري تللي او ابراهیم (ع) یې د ټال په وسیله د اور منځ ته وروغورخاوه.

خو الله (ج) هر شی لیده او په هر شي پوهېده، پري یې نه بنوول، چې خپل محبوب پیغمبر یې مغلوب شي او اور ته یې داسې امر وکړ: (۶۸) ۶۸) ۶۹) ۶۹) ۶۹) ۶۹) ۶۹) ۶۹) ۶۹) ۶۹) ۶۹)

ژباره: موږ وویل: اې اوره! پر ابراهیم سور او سلامت شه.

لیدونکو به په ډېر حیرانتیا سره اور ته کتل؛ څکه چې د اور دنه به ابراهیم (ع) خندل، لکه څنګه چې اور ته امر شوی و، اور نه سوچده، څینو لیدونکو د دې معجزې پر لیدلو سره له نمرود نه مخ واپروه او پر الله (ج) یې ايمان راوړه.

عالمانو له دې معجزې، چې په قرآن کريم کې ذکر شوې ده، ډېر شیان زده کړل؛ معجزه یې څکه ترسره کولای نه شو، چې پیغمبران نه دی؛ بلکې آیا د اور ضد جامې نه شي جویدوی؟ آیا اور په یوې داسې سړبدونکي یا یخوننکې وسیلې نه شي بدلوی؟ چې په هغه لاره کې قرآن کريم اشاره هم کړې ده، وروسته له ډېر و کلونو زیار خخه یې سمه او ګټوره پایله لاسته راوړه. څنګه؟

که خير شو؛ نو الله (ج) اور ته (یخ او سلامت اوشه) ویلی دی؛ څکه چې اور نه یوازې په خپلې ګرمى سره سوچي؛ بلکې په سوروالۍ یا یخوالۍ هم سوچي.

په ژمي کې، چې وابنه یخ وهی، موږ له خانه سره وايو، چې بوتي یا وابنه سوچدلي دی، په اصل کې وابنه یا بوتي همداسې وي؛ لکه چې د اور په وسیله سوچوں شوې وي، هغه اور، چې په خپل سوروالۍ یا یخوالۍ سوچي، خپل شا و خوا ته ګرمى شيندي یا حرارت نه خپروي؟ او د دې پر عکس کېږي، چې د خپلې شا او خوا ګرمى راغونډوي او د خپل شا و خوا نور شیان یخوي او یا ورنه یخ جوړوي.

آیا تاسې ته یخچال نه دریادېږي؟ آیا پوهېږئ، هغه برښينا، چې د یخچال موتور په کار بدلو راولي، هغه یو ډول اور دی، که انسان ورسره اړیکه ونیسي سوچوي یې؛ خو دا اور د یخچال دنه او به په یخ بدلوی؛ یانې اور د یخچال دنه سور یا یخ دی. له بله پلوه د څښاك او خوراک شیان ساپه؛ یانې بنه ساتي.

په یخچال کې د برښينا اور د سوچدلو په حالت کې دی، په دغه ایت شريف کې یخچال ته هم اشاره شوي ده.

لکه خنگه چې د نمرود اور د ابراهیم (ع) بدنه ونه سوځاوه، د هغه جامې یې هم ونه سوځولي. عالمانو له دي پېښې خخه دا پایله ترلاسه کړه، چې (اميانت) يا اور ضد جامې یې جوړي کړي. د اطفاپې د کسانو جامې له یو چول اور ضد مادې خخه جوړي شوي، چې (اميانت) نومېږي. الله (ج) چې کله نړۍ پیداکوله؛ نو دا ماده یې هم ورسره پیداکړه او په خپل کتاب کې یې د هغه په تپراو یوه پېښه بیان کړه، چې نور بندګان یې زیار ویاسي او کوبښن وکړي. په لنډه توګه ويلاي شو، چې ننۍ پرمختګ ټول د قرآن کريم د ارشاداتو په رنا کې شوي دي.

د حضرت موسى (ع) امسا

بني اسرائيل د تيه له دينتي خخه په تنگ شوي وو او کله به، چې لمر رابنکاره شو دوى به ګرمى سوڅول او دوزخ به يې ورپه ياداوه.

حضرت موسى (ع) په مصر کې ژوند کاوه او د بنی اسرایيلو (د یعقوب د اسحاق زوي د اولادونو) لپاره د پیغمبر په توګه را استول شوای و.

په هغه وخت کې د مصر ټولواک فرعون و، چې د خدايی دعوه يې کړې وه او له بنی اسرایيلو خخه به يې د غلامانو او مزدورانو په توګه کار اخیسته.

موسی (ع) به فرعون او فرعونیانو ته د سمې لاري بنونه کوله او هغوي به يې پر الله (ج) ايمان راولو ته هڅول؛ خو فرعون نه یوازې، چې مسلمان نه شو؛ بلکې چا به چې پر خدای (ج) ايمان راوله هغه به يې تر بېلاپلوا شکنجو لاندې راوسته.

موسی (ع) د فرعون پر ضد دېږي مبارزې وکړې او په پاي کې يې یهودان د هغه له ظلم خخه وژغورل.

دا د آزادۍ په لور لوړۍ ګام و، موسى (ع) غوبنتل، چې اسرایيل بېرته خپل آر تاټوبي (بیت المقدس) ته راستانه شي او په آزاده توګه خپل ژوند تېر کړې او د همدي لپاره يې یهودانو ته وړاندیز وکړ، چې وروسته له یو خه مبارزې به تاسې دخپلو آرو ځایونو خښستان شي؛ خو یهودانو سرغړونه وکړه.

او ویل يې:

اې موسى (ع) مورد له تاسې سره نه خو او له هېڅ چا سره جګړه هم نه کوو، همدلهه آرامه یو او که ډېر د جګړې مینه وال یاست؛ نو له خپل پرودګار سره دې یو خای جنګ وکړه.
د هغوي دغه بنکاره او خرکند انکار موسى (ع) عصباتي کړ او ډېر خور بدہ، چې د خپلو خلکو لپاره کار کوي، زیار باسي؛ خو هغوي يې خبره نه اوري، ئکه چې هغوي پر الله (ج) باندې پوره باور نه درلود او د موسى (ع) خبرو ته يې هېڅ غور نه نیو.

حضرت موسى (ع) به ډېر زیار ويسته، چې هغوي وپوهوي؛ خو هغوي هېڅ خان نه پوهاوه او موسى (ع) خپل لاسونه پورته کړل او وې ویل:

اې خدايه! زما قوم زما خبرې نه اوري، هغوي راوینن کړه، د چا لپاره، چې نصیحت ګټه ونه کړه؛ نو هغوي ته مصیبت لازم دی، هغوي د یوه مصیبت او بلا په واسطه لارې ته راوله.

الله (ج) د موسى (ع) دعا و منله.

تر هنېي ورخېي پوري هغوي د موسى (ع) خبرې نه منلي او الله (ج) په دوى باندي وچکالي او قحطۍ راوستله، هغه او به چې پخوا به روانې وي، وروسته له هغه بندې شوي، بارانونه به ورپدل، وروسته له دې ونه ورپدل،بني اسرایيل د تيه په دښته کې په تنګ شوي وو او کله به چې لمر راپورته کېده؛ نو دوى به له گرمى نه سوځدل او د تيه دښتي دوى ته دوزخ ورياداوه.

څلوبښت کاله یې په داسې ډول ژوند وکړ، وروسته له دې چې له موسى (ع) خخه یې بښه وغوبښته او ورته یې وویل: موسى (ع) مور ته او به پیدا کړه، که دې او به پیدا کړې ستا هره خبره منو او ته، چې هرڅه واې له تاسره هرڅاي ته خو.

حضرت موسى (ع) کلونه دې ورخې ته انتظار لاره، خپل زنګونه یې په ځمکه ولکول او لاسونه یې د لوی خښتن دربار ته پورته کړل او ويې وویل:
اې زما لویه خدايې! د دې ورخې له رابنولو خخه ډېر شکرونه کوم، زما د خلکو د غوبښتونو په اړه ته بنه پوهېږي او ته یې هره خبره اوري، مور او به نه لرو، مور ته په خپلې مهرباني سره او به راکړه.

الله (ج) و فرمایل:

اې موسى (ع)! خپله امسا په تیره ووهه!

إِذَا سَتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلَّا اَضْرَبُ بَعْصَاهُ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اَشْتَأْعِشَرَةً عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشَرِبَهُمْ كُلُّوَا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْثُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ (٦٠)

زباړه: او کله چې موسى (ع) د خپل قوم لپاره او به وغوبښې، نو مور وویل: په خپلې کونټي دې دغه ګټ ووهه! نو بيا دولس چینې تري وختېږي، هري ډلې خپل او به خور وپېژندو، د الله (ج) د رزق نه خورئ او خښي، خو په ځمکه کې فساديان مه ګرځي.

موسى (ع) د ټولو خلکو په مخ کې خپله امسا په تیره ووهله او له تیرې نه دولس سوری جوړ شول، چې له هر سوری خخه د او بول فوارې پیل شوي. او به د دولسو قبیلو په منځ کې ووپېشل شوي او هري قبیلې به د خپلې برخې له او بول نه ګټه اخيسته او ټول د او بول له قحطۍ نه وړغورل شول.

خدای (ج) دا پښنه په قرآن کريم کې د بقره سورت په ۶۰ آيت کې بيان کړې ده او دا آيت هم د نورو آیتونو په خېر د علم او روښنایي په لاره کې رنا اچولي ده:
اې انسانانو! ستاسي لپاره مې تر خمکې لاندې بې شمېره ذخیرې اېښې دې، د موسى (ع) معجزه د نمونې په خېر درواخلې، هغه چول ماشینونه جوړ کړئ، چې کلکې تیرې سوری کړي. په

خمکه کې کېنټه لار شئ، هلتە پېچ شيان، لکه: اویه، اوسبىنە، مس، پترول، کروم، سرب او نور راوباسى او له دغۇ توکو نه گىتە وا خلى.

عالمانو د دغېي معجزى پە رىنا کې چېر شيان جوир كېرل، هغۇي د خپلو جوپرو شويو وسايلو خخە كار وانخىستە او د خمكىپ تل تە ورکېنټه شول او خمکه بې سورى كېرە، له هغە خخە بې گىتە وانخىستە.

د ژور مېچ (سوندازە⁹) پە وسیله باندىپى بې له خمكىپ خخە پترول را ووپىستل، تىرىپى بې ماپى كېپى او له هغۇ خخە بې كانونە را واىستل او له بېلاپلۇ وسايلو خخە بې گىنە كېپى، چې پە قرآن كريم كې ورتە اشارە شوپى ده.

پە داسې حال كې چې خدای (ج) د قرآن كريم پە بېلاپلۇ آياتونو كې د داسې شيانو د گىنې د جول پە او ياهم پە ئىينى طبىعى پېبنو كې مور تە رابنۇولى دى او انسانانو تر خمكىپ لاندى د دغۇ تېلۇ شيانو خخە گىنە نە وە كېپى؛ نۇ آيا دا يوه لوپە تېروتنە نە دە؟

⁹- لاتىنى نومونە ده چې ژور مېچ بې تكىي پېتكىي مانا كېرى خۇ موختە بې هغە ڈاگە ياخادە ده چې پە اتومات جول لە خاھ تېل راباسى او شې او ورخ چالان وي لکە زمور پە وروستە پاتىپى هېۋادو كې چې اویه پې راباسى پە يوه سركې بېچىپە تېلەپى وي او بل سركې بېچىپە سلواڭە ياخولچە او پە لىر زور اویه راباسى، چې مور دا تاسې ورتە پە وطى ژبه دار او ياخىرخ وايىو.

پا يله

قرآن کريم هر چول فن او صنعت ته اشاره کړي ده.

هغه خدای (ج)، چې پوهېږي، په کوم وخت کې خه شی پېښېږي، خپل کتاب ېې داسې را استولی دی، چې په هروخت کې د ټولو انسانانو لپاره د ګټې وړ وي. د موندنو او نوبنتونو په ترسره کېدلو سره انسانانو ته دا معلومه شوه، چې دا کتاب یو الهي کتاب دی او دغه موندنو او نوبنتونو ته قرآن کريم لا دمخه اشاره کړي وه.

مسلمانانو او کافرانو دا خبره منې، چې قرآن کريم د الله (ج) کتاب دی، د بېلګې په چول مشهور لامبوزن او فرانسوی خپرونوکی کوسته د خپلی مسلمانی کيسه داسې بيانوي: د مدیترانې بحیرې خانګرنې بېلې دی، لکه ګرمې، تروې او ټینګې دی او د جبل الطارق د آبنا په وسیله د اقيانوس اطلس سره یو خای کېږي؛ خو د اقيانوس اطلس ګرمې، ټینګوالی او تريو والی بېل دی؛ یاني له یو او بل نه توپير لري، په داسې حال کې چې دا دوه بحرونې (مدیترانه او اطلس) ميليونونه او زرګونه کلونه کېږي، چې یو خای بهېږي، بايد د دوى ټولي خانګرنې یو شان وي. دا پېه پرده د دواړو بحرونو په منځ کې خنډ وه او دا پېښه مو په نورو بحرونو کې هم ولیدله.

له خانه سره مې ووبل: د ابحارو دا خانګرنې ېې ۱۴۰۰ کاله وړاندې په قرآن کريم کې بيان کړي دی او په آيتونو کې ېې داسې بنوولې ده:

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ (۱۹) بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ (۲۰)

ژباره: هغه دوه سيندونه (dasې) بهولي، چې سره نښتي دی، خو ترمنځ ېې یوه پرده ده، چې یو پر بل نه ګلهېږي.

او همدارنګه د فرقان سورت په ۵۳ آيت شريف کې داسې راغلي دي:

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبُ فُرَاتٍ وَهَذَا مِلْحُ أَجَاجٍ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا (۵۳)

ژباره: او دی هماوغه دی، چې دوه سمندرونه ېې خوشې کړي، چې دا یو ډېر خور - خوندور دی او دا بل مالګین - تريخ او د دواړو ترمنځ ېې یوه پرده واچوله او یو بند چې منع کړي شوی دی.

مشهور فرانسوی لامبوزن او خېرونکى د دغۇ ۋەلۇ لاسوندونو (دلىلۇنو) پە مقابىل كې داسې وايى:
((هرەغە شى، چې نننى علم پىدا كېرى، ھەنگە الله (ج) ۱۴۰۰ کالە مخكىپە قرآن كريم كې
بىان كېرى دى، زە ھەم گواھى (شەھادت) ورگوم، چې قرآن كريم د الله (ج) كتاب دى او لە
دى ويلو سره مسلمان شو.

ھو! قرآن كريم د ۋەلۇ علمونو كىلىي دە، ھەنگە معجزى، چې الله (ج) پەر چېلۇ پېغمېرانو باندې
لورولىپى دى، ھەنگە ۋەلۇ د علم لارى رابىي، پە موندنو او نوبىتنونو يې رىيا اچولىپى دە او لە بلە پلوه
يې انسانان كار كولۇ او زىيار اىستىلو تە متوجه كېرى دى او تر ۋەلۇ غورە لار ھەمدا دە.

پە پاى كې لە تاسې ۋەلۇ درنۇ لوستۇنكو خەنخە د خېل خان، زما كورنى او ۋەلۇ اسلامىي نېرى د
نبېڭىپى لپارە د دعا غۇبىتنونكى يەم.

پاى

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library